

C H P
AFYON HALKEVİ
Başkanlığı

TASPINAR

inci 19 Şubat

İYİRETTİN
ÇİZER

64

6

İÇİNDEKİLER

Halkevlerine Selâm.

Halkcılık ve Halkevleri.

Kemalist Türkiye ve osmanlı imparatorluğu.

Taşpınardan Damlalar.

Atama.

Yunus Gibi.

Adana'lı Ziya'dan Parçalar.

Kış.

Halkevimiz Yedinci Yıla Girerken.

Zehni Çerçel.

Y. Mazhar Âren.

Şevki Berker.

Edip Âli Baki.

Ziya Kılıçoğlu.

Mahir Türkkân.

Bekir Sıtkı Sençer.

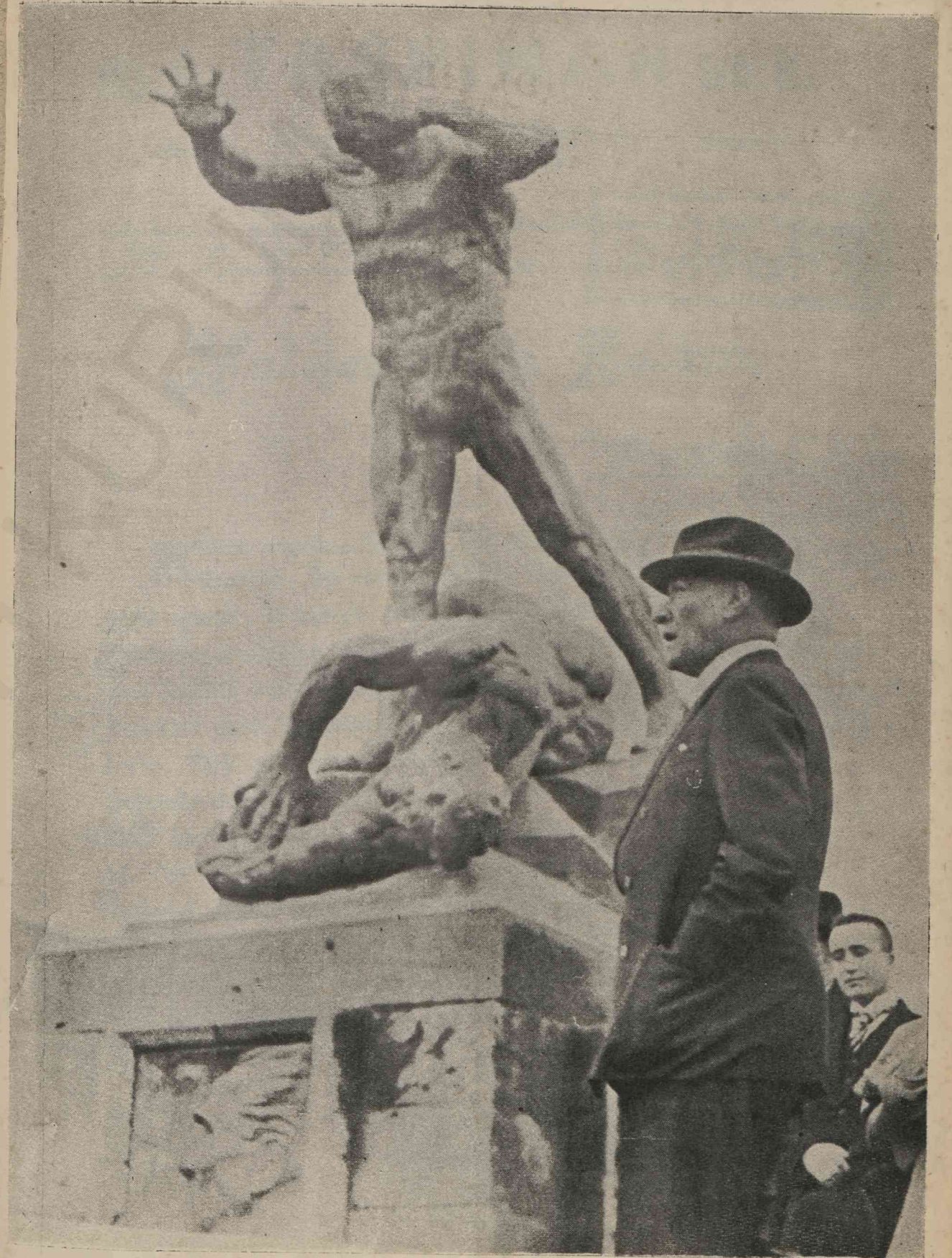
Vehbi Cizmeci'nin.

* * *

1 Cümhuriyet ve devrimin anlam ve yapımı hakkındaki yazılarla, mahalli tetkikler ve Halkevlerinin giderine uygun yazılara dergimizin sayfaları minnetle açıktır.

2 Münevver geçlerimizin vatanî ve ulusal mevzulara, memleket ve tabiat gözelliklerine ait yazıları için dergimizde yer ayırdık, ilgilerini ve yazılarını memnuniyetle bekleriz.

Yazı İşleri Direktörü: Edip Ali Baki.

Ulu Önder, Büyük Utku Anıtı Önünde.

CİLT : 6. **TAŞPINAR** SAYI : 64.

Afyon Halkevi Tarafından
Her Ayın Ondokuzunda Çıkarılır.

İdare Yeri : Afyon Halkevi:

CEMALİYE TAAŞLAM'I
TÜRK TARİH KURUMU'NA
ARMAĞANIDIR

Halkevlerine Selâm.

Zihni Çerçel.

Kültür ırmağına kırk iki kol daha karıştı. "Halkevi,, bir kaynaktır. Bu kaynak 932 de taze bir hayat hamlesile çağıldayarak bünkmeğe başlayınca az zamanda Türk milletinin kültürüne candamarı olan bir ırmak oldu. Her yıl bu ırmak yeni yeni kollarla beslenerek yurda aydınlık saçıyor. Büyüyor, gelişiyor. Teşekkül daha beş yaşındadır. Fakat bu beş yaşındaki büyük kurum Türk milletine kültürünün istikametini verecek bir hale gelmiştir denebilir. Beş yıldır köylü, şehirli, işyar, esnaf, zengin, fakir binlerce yurddaşın Halkevlerine girip çıkması bunu gösteren bir delildir. Konferans salonları, kütüphaneler, gösteri geceleri evlerdeki kültür kaynaşmasını mutlu bir canlılıkla yaşıyor. Umu- lurki yakın bir istikbalde bu köklü kaynak; Türk edebiyatını, Türk resmini, Türk musikisini doğuracaktır. Yüreklerimizde bu tatlı istikbalin bahtiyarlığını duyarak 19 Şubatı selâmlıyalım.

Halkçılık ve Halkçuları

Y. Mazhar Aten.

İnsan kömelerindeki hayatın tarzı itibarile tarihten öğrendiğimiz en büyük şey otoritenin şekli ne olursa olsun menbaında halkın müşterek dilek, müşterek menfaat olarak gerek ihtiyaçlarından gerek hislerinden mütevellit iradesinden ibaret olması yahut otoritenin müşterek menfaat ve müşterek dilek namına muayyen prensiplere göre halkın ihtiyaçlarına ve hislerine istikamet ve mahiyet vermesi dolaysile -meselâ- eski zamanlarda kadim Yunan ve kadim Romayı son asırda da Fransa ve Çarlık Rusyasını yapması ve yaşatmasından zuhur eden şeyler hadeslerdir.

(Demokrasi) ve (Otokrasi) denilen bu iki halin birincisinde camiaı teşkil eden fertlerin telif olunmuş mütenevvi temayüllerinden müteşekkil ağır ve çok olduğu kadar karışık vecibeleri ifaya mecbur tutulan (tek fert ve Aile) Otokrasinin muayyen ve müstekar hayatının temin ettiği ahenk ve seyaki bulmazzada mensup olduğu medeniyetin Hacmini dolduracak bir ittisa ve ilmin hudutlarını aşacak bir inkişaf kudreti iktisabile kabiliyetinin yüksek mertebesine çıkabilir. Psikolajik tesirleri ile otokrasi tesis eylediği sitatizmin altında fertlerini pasif kıldığı halde, demokratik cemiyette teşekkül eden dinamik bünye uzuvlarını aktif yapar. Bundan dolayı dırki otokrasi şeraitine uygun hayat yaşayan milletlerde maşeri vicdan demokratik teşekkülü milletlerdeki kudret tezahürlerini gösterecek kadar kuvvetli değildir.

(Maşeri vicdan) itibarile tezahur gösteren kuvvet farkı bu iki tarza tabi milletlerde cemiyetten başlayarak tek ferde kadar ameli ahlâkta dahi ayrılıklar yapar ...

Demokrasi ile beslenmiş bir ruhun amelleri, otokrasi tesiri içinde yetişmiş olanın fiillerile aykırı geldiği yerler çoktur. Birincisi ikincisinin kaldığı noktanın daha üstünde fazilet arar ve ikinci birincinin hakir gördüğü faziletlerin üstünde bir şey tanıyamaz.

Bir demokrasi aleyhtarlığından bahsolunuyor.. Bu, demokrasinin -siyasî rekabetler, uzun ve yıkıcı harpler birdenbire tevessü eden iktisadî terakkilerin uyandırdığı ihtiraslar dolayısıyla- serbest ceryanının

sektedar olmasından zuhur etmiş bir buhranın verdiği endişeden ibarettir. Meselâ Faşizm denilen bir şeyin demokrasi ile mukayesesı yapılmaktadır: Hakikatte faşizm denilen şey ilmî manasile tam bir otokrasi olduğu halde ameli sahada buhranın tevhit ettiği vaziyeti islâh edecek demokrasi tekâmülü addolunur. Burada halk, menfaat ve dilek olarak haiz olduğu hakları bir mihrakta toplamış ve iradesini -hüsnü istimal olunacağından emin olduğundan bir vatan mümessiline teslim etmiştir. [*] Buhrandan sonra demokrasinin yeniden ve daha kuvvetle teessüs etmemesi takdirinde faşizmin zuhur ettiği yerlerde bir otokrasi olarak devam edeceği şüphesizdir; Yani sarıldığı cemiyetleri zayıflatacaktır !!...

* *

Bize gelince : Saltanat devrinin en önemli fermanı olan ve basit görüşlerle kıymet verilen (Gülhane Hattı) dahilde hukuk müsavvı ve hariçle temas ve münasebet temini noktai nazarından başka görmediği gaye dolayısıyla Demokrasi ile alâkadar bir vesika addolunamaz. Saltanatın haricî siyasetinin ilcasile çıkarılan o hat gibi, otokrasinin dahilde de uğradığı büyük zaaf-tan dolayı tesisi düşünülen (Demokrat millet - Demokratik idare) sistemide 1292 senesindeki tecrü 6 ede muvaffak olamamıştır ve 1293 mağlubiyetile yorgun düşen milleti saltanat otoritesi boyunduruğu altında bir müddet daha sürüklemeye muvaffak olmuştur, bu devrin ihtiva eylediği siyasî ve içtimâî hadiselerin mütamadiyen tazyiki artırılan padişah otoritesinin gittikçe hiçe doğru yaklaşmasına mukabil tazyikin namütenahiye kadar artırılamamasından-istihale ettiği vaziyetler 1324 inkılâbını doğurmuşturki 1292 senesine avdetten ibaret olan bu inkılâbın istinat ettiği prensipler itibarile muvaffak olmayacağı belliydi. Nitekim açtığı yolda Demokrasi ruhile alâkadar olmıyan bir istikamete sürüklenmişti.

1324 ten 1335 senesine kadar süren yıllar silsilesi içinde Türk vatani ve Türk milleti için baş gösteren ölüm tehlikesi - ırkımızın tabii hasletlerinin kuvvetine rağmen- kat'i bir inhizam ve inhidam ile bitecekti.

An'aneleri değişmiyen sarayın otokratik bir kıymeti kalmamış devleti idare eden sultanlar nüfuz iktisap edemediklerinden hariçte otoritelerine menba ve tahtlarına mesnet arayacak kadar zayıflamışlardı.

Otokrasinin iflâs ettiği Türkiye de, demokrasi terbiyesi almamış, demokrasi tadı tatmamış, demokrasi teşkilâtı yapmamış olan Türk milleti (Demokratik) bir hayatada dönemediğinden, bütün varlığıle-hükmen- mahvolmuştu.

[*] Burada (vatan) (millet) (halk) bir yapının kıymet itibarile ayrı ve ehemmiyet itibarile ayrı mefhum olan temel, gökte kat gibi bir sırada tasavvur olunmuştur.

Eğer -şimdi Türkün Atası olarak elinde genç bir vatan yapan ve kucağında körpe bir millet büyüten- Mustafa Kemal çıkmamış ve halkın -doğrusunu söylemek insaf icabıdırki- küçük tabakalarında ve avam sınıflarında henüz tükenmemiş olan kuvvet ve huyları hudsuz zekâsının müyesser ettiği bir maharetle birleştirip olanlardan bir (Halk hükûmeti) kuramamış ve bu Hükûmete halk temayüllerine, halk istidatlarına uygun olarak verilen şekil ve renkleri banalite sayan ansırın hulul etmesine mani olmamış olsa idi, bu vatan ve bu millet içinde tarihte bir kabir daha yapılmış olacaktı.

Mustafa Kemal tanzimat devrinden itibaren mütefekkir ve siyasi her Türk vatan perverinin Türkiyede teessüsünü istediği halde yolunu bulamadığı (Halk idaresini) 1335 senesinde yaptı, yürüttü, yükseltti :

O, ilk günden bir ata olarak kucakladığı milletin ihtiyaç, temayül ve istidadı hudutları içinde olan şeyler kadar olmıyanları da, hiç kimsenin sıralayamayacağı tertip, tayin edemeyeceği tedric, ile ıslah ve tatmin ve istikmal etti...

Halkın ruhunda saltanattan ümitsizlik ve ona itimatsızlık vardı. Ve o saltanatı lâğv etti ve hilâfet denilen türbedarlığın meskenetinden bu milleti kurtardı...

O Hilâfetki haiz olan padişah namına Fatihin camiinde dinin en büyük müşavir ve aliminin islâm âlemine okuduğu fetvalar ve ilân ettiği cihadı islâm ismini taşıyan insanlarla meskûn âlemde kimseyi yerinden oynatmadı. Ve müslümanın diyenlerden bir kısmının, düşman bağına dönmesi beklenen silâhlarının uçları Türkün sinesine çevrilmesine mani olamadı....

Türkiyede Halkcılığın doğup feyiz ve kuvvet bulduğu kucakta yükselmesi hadisesinden (Halkevleri) vücûde gelmiştir. Halk partisinin altı remzi okundan birinin ifade ettiği mana Türk varlığında milli iradenin hakim olmasıdırki o iradenin doğru, sert, yüksek bir fonksiyonla tezahür etmesinin kültürel ve moral şartlarına göre terakkisini ve tevhidini Halkevleri deruhde etmiştir. (Halkevleri) Millet ve vatan banisinin yapıcı ruhundan kendisine geçmiş şuurla etkilerini önünde açılan geniş ufuklara arkasındaki nesli -Genç nesilleri- yürüterek yapar; orada Türk milletine ait azamet, kudret, refah ve medeniyet vardır. Ve orada Atatürkün kalbi gibi nizam ve ahenk ile işliyen bir demokrasi dolu kalble varılabilir...

KEMALİST TÜRKİYE VE OSMANLI İMPARATORLUĞU

Kültürel, Sosyal, Ekonomik ve Politik bakımından bir mukayese

Şevki Berket.

Harpsonrası dünya haritasında, mühim bir varlık olarak görülen devletlerden biri de Kemalist Türkiye Cumhuriyetidir. Kemalizmin ana hatlarını tesbit ve onun devletciliğini izah ederken, aynı zamanda büyük devrim ile Osmanlı İmparatorluğu arasında mevcut pek mühim farkları tebarüz ettirmek lâzım gelir. Fakat her şeyden evvel şunu ilâve edelim ki inkilâp Türkiyesi her bakımdan Osmalı İmparatorluğu ile büyük bir tezaad manzarası arz etmektedir; artık iki Devlet varlığı ile iki cemiyet arasında hemen hiç bir münasebet ve benzerlik kalmamış gibidir. Devlet müessesatı ile cemiyet hayatında göze çarpan pek esaslı farkları düşünürsek; bu iki devletin, bir birlerine karşı ancak tarihî bir alâka ile bağlı kaldıklarını kolaylıkla görebiliriz.

Osmanlı devleti, kuruluşundan yıkılışına kadar muhtelif tarihî safhaları yaşamış ve bu tarihî safhalarda, kültürel, sosyal, ekonomik, ve politik bakımdan muhtelif şekiller arzylemiştir.

Profesör Bayan Âfet, Türk Tarih Kurumu'nun ikinci kongresinde, Osmanlı tarihinin ana hatlarına aid bir konferansında şu iza-hatta bulunmuştu:

"Anadolu bir çoklarının zannettiği gibi 11 inci asırdan itibaren Türkleşmeğe başlamış değildir. Anadolu aynı etnik mevcudiyetine yeni elemanlarını, aynı kökten kopan dalgalarla 11 inci asırda tazelemiştir. 1071 tarihi, islâm olan Türklerin anadolu kardeşlerine kavuşmalarını gösterir.

İşte Osmanlı devleti bu ezeli Türk yurdunda kökünü salmakla bahtiyardır.

15 inci, 16 ıncı asırlarda Osmanlı İmparatorluğunun Şarkta ve Garbde üstünlüğü ve dünyanın en büyük askerî ve siyasi kudreti haline gelmesini, teşkilâtının intizamında ve iyi işliyen bir devlet makinası ile verimli bir kültür faaliyetinde aramak lâzımdır.

Fakat 1683 tarihi ona Viyana kapılarında attığı ileri adımı geri aldırır. Acaba bu yalnız bir askerî müvaffakiyetsizlik midir? Bir kumandan hatası stratejik veya bir taktik yanlışlığı mıdır ?

Bunlar askerî hayatta olabilen hadiselerdir. Fakat asıl mühim olan bu muvaffakiyetsizliği de hazırlayan umumî hayatın gidişidir. Osmanlı İmparatorluğu 1683 - 1792 tarihleri arasında geriye olan adımlarını çok sıklaştırmıştır. Bu zahirde askerî bozgunluklarla kaydedilir. Fakat bizim tarihte araştıracağımız asıl başka sebebler vardır. „

Hakikaten Osmanlı İmparatorluğunun yükselme ve inhitat safhalarını, sayın profesörün işaret ettikleri gibi muhtelif sebeblerde aramak ve Kemalist Türkiyeyi daha iyi anlayabilmek için kültürel, sosyal,, ekonomik ve politik bakımdan bir mukayesede bulunmak lâzımdır.

Her iki devletin kültürel hayatı. - Yükseliş devresince, muhtelif unsurları islâm teokrasisinin hükmü altında bulunduran Osmanlı İmparatorluğu, tarihlerde muasır devletlere nazaran daha modern ve daha rasyonel teşkilâtli ve daha toleran zihniyetli bir devlettir. Çünkü o sıralarda Avrupada mevcut olmiyan iki şeye: Maliye ve Ordu teşkilâtına sahib bulunuyor; kendi ekonomisi ile ordularını besleyebiliyor ve nihayet dinî engellere rağmen Osmanlı topraklarındaki bütün dinlerin serbestisine mani olmiyan ve üstelik güzel san'atların kolaylıkla inkişafını da temin ediyordu.

Fakat inkıraz devresindeki umumî tereddidi kültür hayatına da sirayet etmiş ve 18 inci asırla 19 uncu asırdaki bariz gerilik Avrupa kültürü önünde sınavı mağlubiyetler manzumesi arzylemiştir. Bu devirde Osmanlı kültürü diye hemen hiç bir şey yoktur; teokrasi namına mürtecilerin ve garblilik namına da Avrupa'yı kör körüne taklit edenlerin yersiz ve manasız hareketleri vardır. Üstelik, "Çok defa hiç bir mecburiyet olmaksızın kapitülâsyon bağışlıyan Osmanlı diplomatları gibi,, (1) Osmanlı kültür elamanlarının da "yabancı istilâsına karşı (2) Türk dilinin kapısını ardına kadar,, (3) açmakta halâ devam ettikleri görülmektedir.

İslâm teokrasisini her sahada büyük bir kudretle yenen Kemalist Türkiye artık batı kültür ailesinde yüksek, şerefli ve milli bir mevki işgal eylemektedir. Bu noktayı Dr. Reşit Galip Birinci Dil Kurultayı'nda şu sözlerle izah etmişti:

(1) Dr. Reşit Galip, Birinci Türk Dili Kurultayı, S. 14.

(2) Yani Arap ve Fars kelimelerinin istilâsı.

(3) Dr. Reşit Galip, Birinci Türk Dili Kurultayı, S. 14.

"1919 Mayısının 19 unda yani Reisin Samsun'a çıkışından beri millî istiklâl savaşı içindeyiz. Askerî, siyasî, adlî hukukî malî, iktisadî, hatta karantina idareleri dolayısıyla Sıhhi sahalarda savaşımız, tam, mutlak, kat'î ve ebedî kurtuluşa vardı.

Son dört yıldır, 9 Ağustos 1928 Sarayburnu hitabesiyle, millî kültürün ana ve temel unsurları üzerinde inkılâp ve islâhat pençeşmesi başlamış bulunuyor. Lâtin harflerinin alınışı bu sahadaki zaferlerden birincisi oldu. Büyük reisin himayesinden şeret ve mütemadî irşatlarından ışık alan tarih mesaisi, millî tarihin kalbini kanatan iftira ve husumet dikenlerini temizledi. Şimdi, ruhumuzun kubbesinden onun yeniden çınlıyan sesi bize diyor ki:

"Millele verdiğimiz söz daha yerine gelmedi, millet huzurunda içtiğimiz ant daha tamam olmadı. Millî kültür toprağı yabancı unsurlardan henüz kurtulamadı. Türk dili kendi asil benliğini bulmadı. Onu sevgi ve şefkatle kucaklayın, onu yeniden ana südü ile emzirerek taze, coşkun ve ölümsüz bir hayata eriştirin.,,

Dilimize gene kendimiz tarafından dokunulmuş olduğunu söylediğimiz Arap ve Fars kelime veya kaidelerinden şikâyetimiz, Arap ve Fars milletlerine veya dillerine karşı sevgi ve saygımızın eksikliği şeklinde tefsir edilemez. Her hangi bir milletin asil ruhu, hakikî milliyetperverleri bizim gayelerimizin başkaları için mutaarrız olmiyan, ancak Türk milletine ilmi, irfanı anılabileceği bir dille sunmaktan ibaret bulunan manasını kolaylıkla sezerler ve takdir ederler.

Türk dilinin aslî zenginliğini, aslî haşmet ve azemetini lekrar kazana-
cağına inanmıyanların millet hafızasının cehenneminde dünya sonuna kadar yanacaklarına inandığını söylemek isterim., (1)

Türk Dili ve kültürünün kendi asil benliği yine ATATÜRK iradesinin kuvvetli kanadları arasında fazlasile yükseldi. Müteakip dil kongreleri, iki büyük tarih kongresi, Dil ve Tarih Kurumlarının verimli mesaisi dilimizi, tarihimizi "Yeniden ana südü ile emzirerek taze, coşkun ve ölümsüz,, bir hayata eriştirdi. Ankara'da açılan Dil ve Tarih Fakültesi, kıymetli elamanlarla hep bu gayeyi istihdaf etti. Fakültenin açılma töreninde sayın Kültür Bakanımız Saffet Arıkan vermiş olduğu bir nutukta şu mühim noktaya temas etmişti:

"Bir âlet dünyanın her tarafına, icat olunduğu yurdda aldığı adla birlikte yayılıp yerleşmektedir. Bu o kadar açık bir hakikattir ki misal vermeğe bile değmez. Şu halde Dil irdelerinde de yine tarihin izleri ve göç yılları olmalıdır.

(1) Dr. Reşit Galip, Birinci Türk Dili Kurultayı, S. 14—16.

Bugün Çin, Hind, İslâm, Sümer, Eti, Mısır, Etrüsk, Grek ve Lâtin kültürleri altında anılan ve hepsi Türk atalarımız tarafından kurulan bu kültürlerde Türk dili kökleri aramak tarihin bize verdiği tabîî bir hakkımız olduğu kadar kutsal ödevimizdir..”

Kemalist Türkiye, Avrupa kültür ailesine girerken Osmanlıların yaptığı taklitçilik hatasına hiç bir zaman düşmemiş, ve teokrasile Osmanlılığı tarihin arşiv dairesine havale eden BÜYÜK ATATÜRK Türkiye'yi, kendi bünyesine uygun millî bir kültür toprağı ile yeni ve taze bir hayata erdirmişdir. Kemalizmin kültür sahasında gösterdiği diğer büyük bir hususiyet de bu gün Avrupanın dahi henüz bir karara raptedemediğı büyük kültür problemlerini, ilk adımda memleketin bünyesine uygun bir şekilde hallederek tatbikata geçmiş olmasıdır.

Sosyal vaziyet. - Osmanlı imparatorluğu yükseliş devresinde vazih ve organik sosyal bir hayata malikdi. Kuvvetli bir merkezîyetin hüküm sürdüğü zamanlarda ayrılığa sebeb olacak endividüalist feodal bir rejime de yer verilmiyordu. Arazi teşkilâtı Ordunun iaşesini temin ettiği gibi vakıf usulleri de şahsî servetlerin cemiyetin menfaati namına işletilmesini temin ediyordu.

Fakat inhitat devresinde büyük bir tahavvül derhal kendini gösterir: Avrupa kapitalizmi ile emperyalizminin adeta esiri olan saray ve saray mensupları Osmanlı cemiyetini evvelkile kıyas kabul etmiyecek derecede acayib bir hale getirirler. Saraya mensup olanlarla yüksek memurlar ve yabancılar da dahil olduğu halde gayri resmî imtiyazlı sınıf, zadeğânı teşkil ederler; asıl Türk halkı ise ya köylü olarak yaşar veya şehirlerde en ufak işlerde kendilerine hiç bir kıymet verilmeksizin istihdam edilirler.

Hiç bir imtiyaz ve sınıf tanımayan ve millî bir vahdet teşkil eden Kemalist Türkiye Cumhuriyeti Osmanlı İmparatorluğunun bu garib sosyal bünyesini hemen değiştirmiş ekonomide devletçiliğı birinci prensib ittihaz ederek sınıfların teşekkülile tezaadına asla meydan vermemiştir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin altı ana yasasından birini teşkil eden Halkçılık prensibi azamî bir inkişaf göstererek demokrasinin en müttekâmil bir şeklini temin etmiş ve bir çok garp memleketlerinde henüz münakaşa safhası bile açılmamış olan mühim ekonomi mevzuları bu gün Türkiye Cumhuriyeti dahilinde muvaffakiyetle başarılan büyük eserler haline gelmiştir.

Ekonomik Vaziyet - Ekonomi, gerek fert ve gerekse cemiyet için olsun yalnız istihsal, imal ve mübadeleden ibaret değildir; yaşayış iradesinin cisimlenmiş bir şekli, maddî ve manevî kuvvetlerin sarsılmaz ve esaslı bir desteğidir. Hayatın manası, varolmak, güçlü ve dinç kalmak olduğuna göre ekonominin tehlikeye düşmesi, zaman zaman buhranlar geçirmesi hayatın tehlikeye düşmesi ve buhranlar geçirmesi demektir.

Nitekim Büyük Şef, Büyük Millet Meclisi beşinci devre üçüncü yılının açılışı münasebetile verdikleri çok mühim bir nutukda bu hakikata çok belîğ ve kat'î bir ifade ile temas etmişlerdi :

“Bir millete müstakil hüviyet ve kıymet veren siyasiğ varlık makinasında, devlet, fikir ve ekonomi hayat ve mekanizmaları, birbirlerine bağı ve birbirlerine tabiidirler; o kadar ki, bu cihazlar birbirine uyarak aynı ahenkte çalıştırılmazsa, hükümet makinasının motris kuvveti israf edilmiş olur, ondan beklenen tam verim elde edilemez. Onun içindir ki, bir milletin kültür seviyesi üç sahada: devlet, fikir ve ekonomi sahalarındaki faaliyet ve başarıları neticelerinin hasılasile ölçülür..”

Osmanlı imparatorluğu yükseliş devresinde ileri bir ekonomiye ve yüksek endüstriye malik bulunuyordu. Malî teşkilât ve vergi usulleri itibarile de muasır devletlere nümune olacak bir vaziyette idi. Fakat Avrupa da 19 uncu asrın bidayetinde büyük sanayi inkişafı ile başlayan kapitalizm, bu tarihlerde Osmanlı ekonomi ve maliyesine büyük darbe indirdi. Mamul maddeleri hariçten celbeden imparatorluk; artık bir ham madde ve ziraat memleketi haline geldi; ve ekonomi de millî varlığını tamamen kaybetti.

Türkiye Cumhuriyeti, geri bir ham madde ve ziraat memleketi diye tanılan Türkiye'yi millî bir varlık halinde ekonomik bir ünite yapmak gayesindedir. Bu gün devletin bu sahada takib ettiği programın yaridan fazlası tamamlanmış ve “iki beş senelik,, plânın mühim bir kısmı ikmal edilmiştir. Devlet, iktisadî sahada büyük bir ilerleyişini temin etmek ve her türlü sınıf fark ve kavgalarını ortadan kaldırmak üzere ekonomide devletçiliğı ele almış ve kendine ait büyük bir demiryolu şebekesile memleketin iç taraflarına kadar münakalâtı temin etmiştir.

Sayın Başbakanımız Celâl Bayar, 1935 İzmir arsuulusal sergisinin açılışında verdiği bir nutukla ekonomide devletçiliğı şu şekilde izah etmişti :

"Türkiye'nin tatbik ettiği devletçilik sistemi 19 uncu asırdan beri sosyalizm nazariyatçıların ileri sürdükleri fikirlerden alınarak tercüme edilmiş bir sistem değildir. Bu Türkiye'nin ihtiyaçlarından doğmuş, Türkiye'ye has bir sistemdir.

Devletçiliğin bizce manası şudur :

Ferdlerin hususî teşebbüslerini ve şahsî faaliyetlerini esas tutmak, fakat büyük bir milletin ve geniş bir memleketin bütün ihtiyaçlarını ve bir çok şeylerin yapılmadığını göz önünde tutarak memleket iktisadiyatını devletin eline almak. Türkiye Cumhuriyeti devleti, Türkiye vatanında asırlardan beri ferdî ve hususî teşebbüsle, yapılmamış olan şeyleri bir an evvel yapmak istedi ve görüldüğü gibi kısa bir zamanda yapmağa muvaffak oldu.

Bizim takip ettiğimiz bu yol, görüldüğü gibi liberalizmden başka bir sistemdir..

Endüstride olduğu veçhile ziraat sahasında dahi birbirlerini tamamlayacak program bugün geniş bir mikyasa üzerinde tatbik edilmektedir. Devlet, ekonomide devletçiliği istediği kadar milliciliği de kendisine bir şiar edinmiştir.

Osmanlı ekonomisi, menşe, karakter ve temayüllerile -bilhassa inhitat devresinde- hemen hemen ecnebi idi. Kemalist Türkiye memleket ekonomisini yabancı unsurlardan tasfiye ederek millî bir hale getirmek, Türk yapmak ve Türk tutmak gayesindedir. Bu günkü Türk ekonomisinin organizmi, ne bütün ve ne de parça olarak "Yabancı benzerliklerle karşılaştırılmaz,, ve yine onlarla ölçülemez.

Siyasî Hayat - Osmanlı İmparatorluğu yükseliş devresinde islâm teokrasisini temsil etmekle beraber her türlü feodalite ve partikülerizm unsurlarını bertaraf eden disiplinli ve mütekâmil bir devlete malikdi. Zamanın harp akademisi olan Yeniçeri ocağı ile orduya kumanda hey'etini ve siyasî ilimler mektebi olan Enderun ile de sivil elemanını yetiştiriyordu.

Fakat inhitat devresinde sarayın tereddidi, Yeniçeri ocağı ile medresenin isyan ve irticaları büyük imparatorluğu harabîye sürükledi. Hükümdar nüfuzunun azalması mütegalibenin ve feodal bünyenin zuhuruna sebebiyet verdi, mütevali harplerle beraber kültürel ekonomik, sosyal ve politik bir tereddidi kendini tamamen gösterdi.

Kemalist Türkiye Cumhuriyeti, teokratik ve otokratik devletin yerine devletçi, lâik ve demokrat bir devleti ikame etmiş ve lâikliğe verdiği kıymet dolayısıyla nasyonal faktörün yanında insani

faktöre mühim bir yer vermiştir. Devletçi ve demokrat bir bünyeye sahip olan Kemalist Türkiye Cumhuriyeti, sınıfların veya zümrelerin değil, bütün bir milletin refah ve selâmetini ülkü edinmiş ve bir çok Avrupa memleketlerinin halâ bir neticeye vardıramadıkları soysal reformları muvaffakiyetle başarmıştır. Büyük şefin bütün milletin partisi olan Cumhuriyet Halk Partisi'nin "Altı ana yasası,, devlet ana yasasına dahil olmuş ve bu suretle liberal, endividüalist şekillerin haricinde devlet ile millet arasında yepyeni bir münasebetin esasları hazırlanmıştır. Muasır demokrasinin mükemmel bir örneğini teşkil eden Kemalist Türkiye Cumhuriyeti, demokrasiyi devletin bünyesine en uygun bir tarzda tasavvur etmiş ve bunun en orijinal ve en yeni bir şeklini çoktan beri tatbikat sahasına geçirmiştir. Cumhuriyet Halk Partisi'nin dördüncü kongresinde Parti Genel Sekreteri bu noktaya temas ederek şu sözleri söylemişti .

"Demokrasi bir nass bir ayet değildir. Bir ruh, bir espri ve bir manadır. Yapılan işler akıl denilen bir süz geçten geçirildikten, ve muhit denilen bir icaba uydurulduktan sonra tatbik edilirse faide verir, kök tutar. Zigane dağının üzerinde portakal ağacı dikilmez , biz , filân millet veyahut filân yerde böyle yapmışlar biz de aynı tatbik edelim diyenlerden değiliz. Biz memleketimize uygun olan ulus işine elvereni tatbik ederiz. Ve ulus işlerinde taklit ve dış görüşle begendirme yerine hayata uygun yolları doğru buluruz,,

En umumî hatlarla tesbitine çalıştığımız iki devletin yekdiğerine tamamen zıd olan bu karakterleri, bizi şu neticelere vardırı:

Osmanlı imparatorluğu yükseliş devresinde islâm teokrasisine dayanmakla beraber her bakımdan muasır devletlere nazaran büyük bir tefevvuk göstermiştir. Fakat inhitat devresile umumi bir tereddidi devleti müthiş bir izmihlâle doğru sürükler. Bir yenilik ve bir kalkınma hareketi sayılan "tanzimat, ancak mağlup İmparatorluğun Avrupa emperyalizmine karşı bir nevi tavizatı idi. Kemalizim ise gerek kapitalizm ve gerek emperyalizme karşı kazanılan büyük zaferin devamı teminatıdır,, Osmanlı saltanatı hakkında yazılan eserler ekseriya emperyalist menfaatleri temin edici bir mahiyet arzederler. Bu cihetle Kemalizmi - bir mukayese bakımından - iyice tetkik edebilmek için eski Osmanlı Edebiyat ve vesikalarının tarihi intikadı ve şeniyatlere göre tazelenmesi lâzımdır. O zaman, Kemalist Türkiye'nin 1923 den beri 14 yıl içinde meydana getirdiği muazzam eserler; kültürel, sosyal, ekonomik ve politik hayatın arzeyelediği türlü safhalar, Osmanlı Devleti ile Türkiye Cumhuriyetinin birbirinden ne kadar farklı olduklarını bir kerre daha isbat eyler.

Halkevlerine Dair..

EDİP ALİ BAKI

Halkevleri Cümhuriyetin halka daima gülümseyen bir çehresidir.

Doğruluğa, iyiliğe, güzelliğe giden yol Halkevine uğrar.

Halkevleri Atatürk'ün kültür bahçesidir. Onun gölgesi altında çalışmak ve dinlenmek bir bahtiyarlıktır.

Halkevlerinin nezih havası içinde kulağımıza şu seslerin geldiğini eşidiyoruz :
Burası senin için; Burbirininiz seviniz ! Ya öğren Ya öğret !

Fikirler Halk Partisine; kalpler Halkevine.

Halkevleri; kürsüsünden yarının hatibini ve sahnesinden de yarının artistini müjdeler.

Birşey olmak istiyorum, diyen halkçocuğu için Halkevleri ümit kaynağıdır.

Halkevleri hakikî kabiliyetlerin mihek taşıdır. Yurddaş; gel; kendini *Anla ve anlat !*

Halkevleri ülkü ve hizmetleri itibarile bir taraftan da, Halk okulu adını alır.

Halkevleri halka doğru yürüyüşün hareket noktasıdır.

Halkevlerinde dokuz meş'ale yanıyor, birinin ışığında kendini göstermek pek mümkün

ATAMA.

Ziya Kılıçoğlu

Her buyruğun yurd için ışık dolu bir tandır
Adın yüreğimizde çarpan çelik bir kandır.

Edirnedен Vana dek her köşede sen varsın
Bizim için düşünür, bizim için yanarsın.

Okuldan, fabrikadan, yaylâlardan, ovadan,
Senin sesin geliyor, en ücra bir yuvadan,

Atıldık hız verdiğin oklar gibi yarına
Hançer olup saplandık karanlığın bağrına

Cümhuriyetçi, Halkçı, Milliyetçi, Devletçi,
İnkılâbçı ve Lâik bu toprağın her genci.

Bu yurdun sahibiyiz Köylü efendimizdir.
Her şey bizim bu yurтта, Sultan da kendimizdir.

Bu toprağı kurtaran bir elde beş parmağız,
Bağrını yurda vermiş çetin, yalçın bir dağız.

Özü Türk, duygusu Türk, düşüncesi Türk olan,
Gücünü bu toprağa verenlerindir vatan.

Bugün Türk varlığında ne Bey var, ne de Paşa,
İşile kıymet verir, Cümhuriyet her başa.

Duyğumuz, dölenimiz, özümüz, inanımız,
Kudretini ruhundan alır ancak sanımız.

YUNUS GİBİ

Sorun bana akli eren, gönülmü yeğ kâbemi yeğ,
Ben ederim gönül yeğdir, gönüldedir, hak durak,
(Yunus)

Hakikat yolundan ayrılma bir dem,
Bu yolda gidenler vefasız olmaz.
Gönünün tahtını, tavafet herdem,
Kalp büyük bir dağdır, mevlâsız olmaz.

Sabırdır her işin, temeli, başı,
Gönül bir saraydır, aşk onun taşı.
Ne dökersin a gözüm, o kanlı yaşı?
Mecnunı aşk olan Leylâsız olmaz.

Mahir Türkkan.

"İmtiyazsız, Sıfırsız kaynaşmış bir kütleyiz,"
Başbuğumuz Atatürk biz onun izindegiz

Tarlada, fabrikada, yollarda devletim var
Her orakta çekiçte devletli kuvvetim var.

Asırların ezerek külettiği bu toprak,
Diken dolu bozkırlar bahara açtı kucak.

Türkiye sildi bugün hulyayı kafasından,
İçini, temizledi hırafeler pasından.

Göklerden bu torağa çevrildi onun gözü
Gücüne bağlı ancak, gücüne bağlı özü.

Atam hızlandırdığın oklar gibi fırladık
Yarınların renk dolu, ışık dolu yoluna

Elimizde nurundan nurlanan meşalemiz,
Varlığın sonsuz bir hız bu toprağın oğluna

ADANA'Lİ ZİYADAN PARÇALAR.

- 15 -

DERLİYEN
Bekir Sıtkı Sencer.

ENİNİ DİL

Ah bilmemki ne yapsam ben bu bahtı enhase
Ettiğim feryad vâsıl olmuyor bir ma'kese

Aklın icabatına çok kerre seddi rah olur
Vesvese şeytanmıdır, şeytan yahut vesvese?

Gâyeti tahsili evham eylemekmiş, bilmedim
Görmüyeydim kâşki ömrümde mektep, medrese

Geçti başımdan neler emma bu püsküllü belâ
Ey Felek ettin beni muhtaç bir kirli fese

İbtılânın şekli çoktur, hayfkim pek dilhiraş
Merdi Rabbım etmesin pabeste bendi nakese

Y.329

Kış bizi sevmiş olmalı bu sene
Dolu, yağmur, soğuk esen esene

Pek bozuldu hava beyim, kıydan
Bağla sağlamca sandalı resene

Doğruluksa Şiarın anlıyalım
İçerinde o korku, vesvese ne?

Aybını örtmek, en büyük aybın
Değilim ehli ben işin, desene

VEHBI CİZMECİ'DEN

K I Ş :

Niçe bir bakayım karlı dağlara,
Yeşil yeşil otlar bitecek diye!
Hasretmi çekeyim yeşil bağlara,
Vicir vicir kuşlar ötecek diye?

Kâbusu gam gibi geldi, bastı kış:
Buzdan sopasını yine astı kış:
İlkbahara kadar gemi kastı kış:
Bekle hapsim, günüm yetecek diye.

Ne kışı severim, nede geceyi,
Sıcak yaz, nur gündüz, ne hoş, ne iyi!
Severim gülşende ben neyi meyi,
Gönülden gamları itecek diye.

O nasıl kahirane vâz'ı galiz
Çamlı belmi bu yer, kesen kesene

Zülfi yâre dokundu matbuat
Ne temaşa bakın küsen küsene

Asrın olsam da ben Feridi ZİYA
Lâf ile hiç olurmu şer hasene?.

Kıt'a

Kuru bayram kuru bir kış, yok eser:
Âbi neşe denilen şey mey den
Nerdesin nerde? a sâki, yandık
El'aman sadmei pey der peyden

HALKEVİMİZ

Yedinci Yıla Girerken...

Halkevimiz: Enerjik ve ferağatli başkanı Galip Demirer'in idealist ve samimi çalışmaları ve ülkeye aynı inanla bağlanmış değerli çalışma arkadaşlarının günden güne artan alâka ve gayretleriyle Atatürk ülküsüne bağlanmışların yüksek heyecan ve hızı içinde altı okun çizdiği ışıklı yollardan amacına doğru yürüyüş ve ilerleyiş çalışmalarına devam etmektedir.

Halkevimizin kurulduğu günden beri altı yıldır her fırsat ve vesile düştükçe halkımızla yaptığı heyecanlı ve samimi konuşmalarile bilhassa yıl dönüm bayramlarımızda halkımıza çalışmalarımızın hesabını madde ve rakamlarla vererek verimlerimizin artması için alaka ve yardımların artmasını isteyen, sağlamağa savaşan değerli başkanımız bu metodik hesap verme ve dertleşmelerinden birisini daha Halkevlerinin ve evimizin altıncı yıl dönümü kutlulama törenimiz dolayısıyla yapmıştır. Sürekli alkışlarla karşılanan, mühitte derin sempati ve ilgi artışına müessir olan Başkanımızın bu değerli, önemli söylevini bir yıllık çalışma raporumuzun özülüyle birlikte aşağıda dercediyoruz:

Başkanımız Bay Galip Demiret'in söylevi:

Saygı değer Bayanlar Baylar!

Büyük ulusumuzun, Atatürk rejimi ve Atatürk partisinin altı okuyla aydınlanan devrim yolunda; Halkevlerle kültür sevasına giriştiğimizin altıncı yıl dönüm bayramını kutlulamak için yaptığımız toplantımıza başlarken hepinize en derin saygılarımla günümüzü, yıl dönümümüzü kutlularım.

Altı yıl evvel 19. Şubat. 1932 de kalplerinde ve kafalarında memleket sevgisi, inkılâp ve ülkemizi yürütmek ve kuvvetlendirmek inancını taşıyan büyük milletimizin yüksek medenî kudret ve varlığına dayanarak, güvenerek yurdun on dört bucağında açılan ilk halkevleri ile birlikte açılan Evimiz bugün yedinci çalışma yılına girmektedir.

Altı seneden beri bir taraftan adetleri diğer taraftan verilme-leri artarak yeni Türk kurumunun en göze çarpar bir kültür mih-rakı halinde gelişen Halkevlerimizin adedi bu gün yeniden açılan-larla birlikte (209) zu bulmuştur.

Sayın yurtdaşlarım!

Halkevlerinin altı senelik tarihini inceleyecek olursak görüyo-luzki enbüyüğümüz Atatürkün (Türk medeniyetini, Türk kültürünü

dünya meneniyetlerinin en üstüne çıkarma) buyruğunu öz ülku edinen memleket evlâdı en candan toplanma ve çalışma yerini Halkevlerinde bulmuş ve bulmaktadır.

Halkevlerimiz, yurdu ve ulusu için çalışmak isteyen feragatli yurtdaşların bir birini daha iyi anlayarak daha çok tanıyıp seve- rek şuurlu ve birbirlerini tamamlayan çalışmalarile bugünkü içti- mai hayatımızın bir mihrakı olmaktadırlar.

Çünkü :

Bir taraftan yurddaşların aydınlatılması bedî zevklerinin, içti- mai duygularının kuvvetlendirilmesi çalışılırken diğer taraftan ya- rının sahibi olan gençliği, yarının çetin hayat şartlarına göre ha- zırlayıp yetiştirmektedirler . Gençler arasında yeni istidatlar yeni kıymetler en çok Halkevleri çalışmaları arasında belirmektedir.

Bugün burada yüksek varlıklarınızla yedinci çalışma yılına gi- rişini kutluladığımız evimiz de; Bu ulusal kültür savaşındaki vazife ve çalışmalarının bir plânçosunu yaparken geride bıraktığı senelerin bizi mahcup etmiyecek başarılar ve eserler taşıdığını görmekle kıvançlıdır.

Ancak :

Ulusal kültür savaşı yolundaki çalışmalarımızın yarin belirecek izerlerini güven ve inanla beklemekle beraber çalışmalarımızın ve yapabildiklerimizin yapacaklarımız ve yapmağa mecbur oldukları- mız yanında pek az olduğunu çok iyi bilmekteyiz. Bu itibarla zaman ve imkânın müsadesi nisbetinde elimizden geldiği kadar çalışmak- tayız ve çalışacağız .

Vaktimizin darlığı yüzünden şübhelerimizin çalışmaları hakkında uzun boylu tafsilâta girişemeyeceğim . Sabrınızı tüketmekden ve şen gecenizden daha fazla vakit çalmaktan çekinirim .

Evimizin çalışmalarının esaslı bir raporu (TAŞPINAR) der- gimizin bu günlerde çıkacak Şubat sayısında konulacaktır .

Yurdaşlarımızın dergimizdeki bu raporumuz özünü okuyarak gördükleri eksiklerimizi tamamlamak yolunda bizi ikaz ve tenvir etmelerini dileriz.

Göreceğiniz noksanları imkânsızlıklara bağışhyarak bizi daha kuvvetlendirmek için hepinizin elbirliğile Halkevimize, üyesini ço- ğaltmak şehrimizdeki bütün yurddaşların alakasını temin ederek bizi takviye etmek yolunda yardımınızı bu sene de tekrar bir defa daha rica edeceğim .

Bugüne kadarki tecrübelerimizin bize verdiği bir netice :

Memleketde henüz pek çoğumuzun Halkevlerine girmek, orada va- zife alıp çalışmak için çağrılmak ihtiyacını hissettiğini göstermek- tedir .

Halbuki pekâlâ bilirsiniz ki:

Halkevi, Halkinevi sizin evinizdir . Her vatandaş kadın erkek 18 yaşından yokarı olarak Halkevinin dokuz kolundan hangisini isterse gelip ismini yazacak, yazdıracak. Halkevi de kadrosuna giren bu yurddaşlardan yine yurd ve ulus için faydalanacaktır .

Önümüzdeki ay içinde Halkevimizin yeni komite seçimlerini yapacağız, kollarımızdaki ve Evimiz kadrosundaki yazılı arkadaş- ların çoğaldığını görmek en büyük dileğimizdir.

25 - 30 bin nüfuslu şehrimiz Halkevinde kayıtlı arkadaşların adedi 600 zü geçmiyor, aradaki nisbet farkını yüksek görüş- lerinize arz ederken rica ve ısrarlarımdaki hassasiyetimin geniş yurd severlik duygularınıza inanışından ve bu yüksek kudretler- den daha çok faydalanabileceğimize güvenişimizden doğduğunu da belirtmek isterim.

Son söz olarak :

Bütün yuddaşların her işi ve her hizmeti parasız ve onöre olan Halkevinde isteğine, kabiliyetine ve mesleğine göre kollarımızda yer alması ve bizi takviye etmesi için hepinizin alâka ve yar- dımınızı tekrar tekrar dilerken;

En Büyüğümüz Atatürk'ümüze sarsılmaz bağlantı ve saygılarımızı sunarız. Parti ve hükümet şeflerimizi candan sevgi ve şaygılarımızla anar bu mutlu günümüze şeref verdiğinizden dolayı kamunuzu derin şükran ve saygılarımızla selâmlarım... (Sürekli alkışlar)

EVİMİZİN BİR YILLIK

Çalışma Raporu Özüdür.

YÖNETİM KURULU :

Kurulumuz 1 Birinci Kânun 1937 den 31 İkinci kânun 1937 ye kadar bir yıl içinde (30) toplantı yaparak öğreneğin kendisine yüklediği ödevleri başarabilmek için yorulmaz bir gayretle muntazam ve programlı çalışmalarını kesmiyerek sık sık toplantılar yapmıştır.

Bu toplantıda Ev örgütlerine lâzım gelen direktifleri vermek ve işlerinde kolaylık göstermek ve komite toplantılarını sıkıca kovala- mak ve çalışmalarında işlerini paylaştırmaktan ve yardımlarda bulun- maktan hiç bir zaman geri kalınmamıştır ,

Eve ait kayıt ve hesapların öğrenene uygun olarak tutulmasına ve verilen kararların yerine getirilmesine önem verilmiş ve komitelerle her zaman iş birliği eden kurulumuz karşılıklı sevgi ve saygı ile çalışmıştır. Bir yıl içinde çeşitli konu üzerinde ve günün icaplarına göre evimiz salonunda (26) konferans verilmiştir. Bunlardan (5) konferans konserle beraber ve (8) konferans muhtelif piyesler arasında verilmek suretile yurddaşların duygu ve bilgilerin artırılması yolundaki çalışmalarımızda fayda ile eğlencenin beraber yürütülmesi şekliyle muhite daha çok müfit ve müessir olmak yolundaki başarılarımızın verimleri artırılmıştır. Ve diğer genel toplantılarımızla Evimizin bu kabil çalışmalarına ilgili hareketlerde tesbitine imkân bulabildiğimiz (103) kıt'a fotoğraflık yıllık raporumuzla genel sekreterliğimize sunulmakla beraber Evimizin 1937 çalışma yılına ait albümlerinde de yer almaktadır. Halkevimizin bir sene içinde yaptığı toplantılara gelen yurddaşların sayısı şu şekilde tesbit edilmiştir.

SAYISI

3300	Konferans dinlemege gelenler.
10427	Okuma salonumuza gelip kitap okuyan yurddaşlar.
15995	Temsil ve konserlerde bulunanlar.
1700	Sıhhi film seyrine ve projeksiyonla verilen konferansa gelenler.
5000	Nakiş ve Dikiş sergisine gelenler.
664	Köy ve Av gezilerine iştirak edeuler.
335	Nişan ve Nikâh törenine gelenler.
6810	Zehirli gaz ve Belediye yasakları konferanslarında bulunanlar.
80000	Bir yıl içinde kutlu günlerde yapılan törenle Spor maçları ve müsamerelerde bulunmuş olan yurddaş aşağı yukarı seksen bin tahmin edilmiştir.

DİL, TARİH, EDEBİYAT KOLU :

Bu şughbede "11,, Bayan olmak üzere "74,, kayıtlı üye vardır. Bir yıl içinde sekiz komite ve iki genel toplantı yapmış olan şughbemiz; evimizin ayda bir çıkarmakta olduğu ve 63 üncü sayısında çıkarılmış olan -TAŞPINAR- adlı dergisini hiç aksalık vermeden altı yaşına bastırmış ve bu dergile yurda ve yurddaşlara çeşitli telkinlerle durumumuz üzerinde ve altı okun esasları üzerinde faydalı bilgiler ve aydınlatılmalarda bulunulmağa çalışmış ve çalışılmakta devam edilmektedir.

Dil çalışmalarında bölgemiz Halk şairlerinin milli âdet ve hayatına dair söyledikleri ve yazdıkları yazılar itina ile toplanmakta ve dergimizle yayımına çalışmakta ve bu arada Afyonumuzun en büyük Halk şairi Abdürrahimin 500 yıl önce Halk ve Halkcılığa ait eserlerinin araştırma, inceleme ve neşrine devam edilmekte diğer taraftan da Afyon muhitinde söylenen ve hangi zamane ait olduğu bilinmeyen, fakat Türk Halkının hayat ve kültürel kaynaklarında mühim bir unsur olan Halk türkülerinin hem ne vakit ve ne için söylenildiğini araştırıp bulmak ve hemde gelecek nesillere doğru dürüst bir tarzda nakil için "TAŞPINAR'da,, neşredilmektedir.

TARİH ÇALIŞMALARI ;

Bu hususta en verimli mesaisini şeriye sicillerinin tetkiki ve Afyonun geçmiş zamanlarda yaşayışına ait mühim belgeleri komite üyesinden Edip Âli Bakı'nın yorulmak bilmeyen muntazam ve verimli çalışmalarile toplayarak neşretmekte bu arada bölgede mevcut abidelerimiz üzerinde tertip edilen etüt serimizden Osmanlı ve Selçuk eserleri hakkında yapılan incelemeler dergimizle neşredilmiştir.

Bu arada asrının en büyük hattat ve nakkaşı olan Afyonlu Ahmet Şemseddinin hayat ve eserleri hakkında yapılan tetkiklerde vesikalarla beraber neşredilmiştir.

AR KOLU:

Bu şughbemizde kayıtlı üyelerin sayısı - 3 - Bayan ve - 106 - Bay olmak üzere - 109 - dır. Bir yıl içinde 28 komite toplantısı yapmıştır.

Şubenin müzik kolu;

4 Keman, 1 piyano, 1 armonik; 1 mandolin ile 1 cümbüşten ve bir caz takımından ibaret bulunan grup genç meraklı ve istidatlıları etrafında toplayarak teknik metutlarla yetiştirmeye çalışmaktadır.

Bir yıl içinde yapılan (40) eksersiz toplantısında (225) kişi bulunmuş ve çalıştırılmış ve sekiz genç müstait yetiştirilmiştir.

Son zamanlarda kadromuza katılan caz takımıyla da önümüzdeki yıl içinde kurumu düşünülen şehir bandosunun elemanlarında hazırlanmış ve yetiştirilmiş olacaktır. Müzik kolu bir yıl içinde evimiz salonunda verilen konferanslar arasında (26) konser vermiş ve dinleyicilerinin takdirlerine mazhar olmuştur.

Mimarî İşler: Çevrede mevcut yapı ve divar ustalarının fennin icaplarına göre bilgilerini çoğaltmak için açtığı iki kursdan eyi neticeler elde edilmiştir.

GÖSTERİT KOLU:

Şubede kayıtlı üye sayısı (11) Bayan olmak üzere (75) dir. bir yıl içinde "50,, komite ve 16 genel toplantı yapmıştır.

Bir yıl içinde: Akın, Kartal, Yaşayan ölü, Kahraman, çocuk müsameresi, İstiklâl, Hedef Akdeniz, Atatürk köyünde Uçak günü, Himmetin oğlu, Altun devri, Beyaz kahraman, Piyeslerini bir çoğu bir kaç defa tekrarlanmak suretile muvaffakiyetle temsil etmiştir. Ayrıca konferans ve konser gibi toplantılarımızda da bu kolumuz gençlerinin monoloğlar, manzumeler söylemek ve Ulusal marş ve şarkılara iştirak suretile değerli başarıları görülmektedir. Günden güne bariz farklarla ilerleyiş yolunda olan ve çevremizde yüksek bir beğenî ve takdir kazanan müzik kolumuzla bu kolumuzun çalışmalarını burada da şükranla kaydederiz.

SPOR KOLU:

Bu şubemizde yazılı üyelerin sayısı (304) dür bir yıl içinde "46,, komite ve yirmi beş genel toplantı yapmıştır.

Türk Spor Kurumu Afyon bölgesile temamlile iş ve el birliği yaparak çevrede ve hatta büyücek bazı köylerimizde dahi gençliğin spora karşı olan sevgi ve heyecanını artırmak ve bunları kurumlara bağliyerek topluluklarını ve iyi bir programla çalışmalarını sağlamak ve bir taraftan da sporun sağlık ve sağlamlık bakımından olan faydaları üzere konferanslar, öğütlerle aydınlatılmalarına devam edilirken diğer taraftan da komşu şehir ve kasabalara geziler ve sosyeteler arasında müsabakalar tertibi ve bu arada muhtelif hediyeler tevzii suretile gençliğin spora karşı olan sevgi ve bağliğının artırılması yolunda elinden geleni yapmakta geri durmamıştır.

Ulusal ve kutsal günlerimizde yapılan törenlerde gençliğin disiplinli durumu ve her gün göze çarpmakta olan spor alanındaki kaynaşmaları sevinç ve memnuniyete değer bir varlıktır.

SOSYAL YARDIM KOLU:

Bu şubemizde kayıtlı üyelerin sayısı 11 Bayan ve 71 Bay olmak üzere 82 dir. bir yıl içinde 5 komite ve 2 genel toplantı yapmıştır. Çevremizde mevcut hayır kurumları ile (Çocuk Esirgeme, Fukaraya Yardım Kurumu, Kızılay Kurumları) çok yakından ilgili bulunmakta ve bu kurumların verimlerini artırmak yolunda mümkün yardımları yapmış ve yapmakta devam etmekte bulunmuştur.

Bu arada Çocuk Esirgeme ve Afyon Fukaraya yardım kurumları ile yapılan el ve iş birliği neticesinde elde edilen para ile 312 yoksul yavru baştan ayağa kadar geydirilmiş ve Çocuk Esirgeme Kurumu eliyle köy okullarında bulunan fakir talebelere de ayrıca kalem, kâat, kitap v.s. dağıtılmış ve fakirlere Yardım Kurumu tarafından şehirde ayrıca 1125 ev fakirlerine odun ve kömür dağıtılmıştır. Yüze yakın vatandaşın iş bulmasına yardım edilmiş, Köylü ve şehirli bir çok yurddaşların hastalarına baktırılmış, ilaçları aldırılmış icap edenlerinde hastanede bakılmasına delâlet edilmiştir.

HALK DERSANELERİ ve KURSLAR KOLU:

Bu şubemizde kayıtlı üye sayısı 7 Bayan ve 26 Bay olmak üzere 33 tür. Bir yıl içinde beş komite ve bir genel toplantı yapmıştır. Halk için öğrenilmesinde faydalı olacağı kanaatine varan komite «Belediyeler kanunu ve nizamları ile yasakları» üzerinde bir konferans serisi tertip edilmiş ve halkın bu konferansları alâka ile takip ettiği görülmesi ile seri temamlanmış ve hava tehlikesi, zehirli gaz ve bunlardan korunma yolları üzerinde sekiz seriden ibaret devam eden kursa 5310 yurddaş gelmiştir.

KİTAP SARAY ve YAYIN KOLU:

Bu şubemizde kayıtlı üye sayısı 3 Bayan 18 bay olmak üzere 21 dir. Bir yıl içinde 23 komite ve üç genel toplantı yapmıştır.

4421 Adedi şehir kütüphanesine ait olmak üzere Evimizin okuma salonunda 6342 kitap ve dergi mevcuttur. Bir yıl içinde 10427 yurddaşın okuma salonumuza gelerek işbu kitaplarımızdan muhtelif eserler okumuşlardır. Gazete okuyucuları bu sayıda yoktur. Bu suretle evimizin okuma salonu her gün birçok yurddaşın huzur ve sükûnla okuma imkânı bulabileceği bir yer halinde dolup boşalmaktadır.

KÖYCÜLÜK KOLU:

Bu kolumuzda kayıtlı üye sayısı 4 Bayan ve 88 Bay olmak üzere 92 dir. Bir yıl içinde 13 komite ve 4 genel toplantı yapan komite hemen bütün şubeye kayıtlı arkadaşlarla birlikte herşeyden evvel köylülerimizin rejime karşı bilgi, duygu ve anlayışlarını genişletmek için her yerde ve her fırsat düştükçe çalışmış ve çalışmalarına devam etmektedir.

Bu arada da şubbe başkanı arkadaşımız Bekir Evrenkaya'nın Parti İlyönkurul adına bu yıl yapılan ocak ve kamun kongreleri-

nin bir çoğunda bulunarak altıokun amaçları üzerinde ve bilhassa Ulu Önder ATATÜRK'ün Kamutayı açış nutukları okunarak konuşmalarda bulunmuş ve bununla kalmıyan komite civar köylerden çağırdığı 550 köylü yurddaşa Halkevimiz salonunda verilen müsamerede; köylülerimiz üzerinde çok derin tesirler bırakan «Himmetin Oğlu» piyesi temsil ettirilmiş müzik ve halk türkülerinden seçme parçalardan konser verdirilmiştir.

Toplantının başında Ev Başkanımız Galip Demirer tarafından ATATÜRK'ün Kamutay açış nutuklarında köylümüzün kalkınma ve yükselmesi yolundaki yüksek görüş ve işaretlerini belirten kısmı okunarak etraflıca anlatılmış ve diğer yurd ve inkılâp mevzuları üzerindeki çok beyenilen ve iyi tesirler bırakan samimî bir hasbihalde bulunulmuştur. Yıl içinde: Salar, Süglün, Eğret, Şuhut kamunlarile Doğanlar, Karacören, Deper, Ayvalı, Kalacık, Düğer köylerine geziler tertip edilmiş bilhassa bayrağımıza karşı sevgi ve saygı hisleri ve sıhhi öğütlerle beraber ATATÜRK'ün zirai kalkınma yolları üzerinde Kamutay açılış nutuklarında işaret buyrudukları cümleler anlatılmıştır.

Çarşamba ve perşembe günleri Evimizin köycüler gecesi olup Evimizin açılışındanberi bu gecelere devam edilmektedir.

Tedaviye muhtaç olan fakir köylülerimiz şuşbe vasıtasile parasız muayene ettirilmektedir. Bir çok asker ailelerinin mektupları ve arzuahalleride parasız yazılmış ve yazılmaktadır.

MÜZE ve SERGİ KOLU :

Şehrimizdeki müzenin zenginleşmesi ve çevrede şurada burada arayıp bulduğu ve mevcudiyetini işittiği tarihsel eserlerin müzeye nakli ve gayri menkul asârında iyi bakımı için çalışmalarına devam etmektedir.

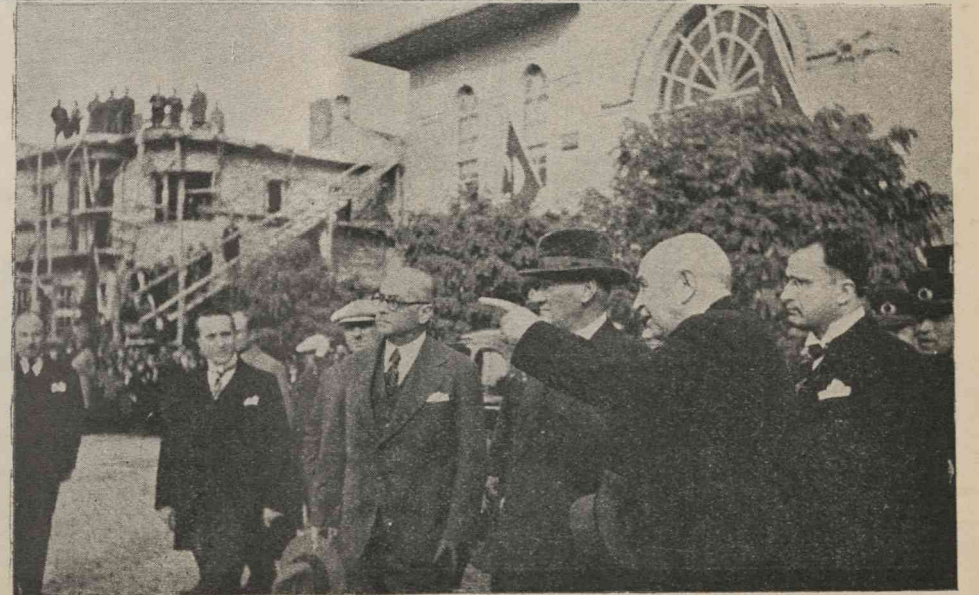
Bu yıl satın alınan 9 parça daha halk eşyası müzeye konmuştur. Yerli mallar haftasında Kurumu ile el birliği yapan bu şuşbemiz içinde hemen her cinsten yerli mallarımızla doldurulmuş arabaların onarma ve şehri dolaştırmak suretile yapılan gösterişte iyi muvaffak olmuştur.

Çevrede mevcut tarihî âbidelerimizin korunma ve onarılma işlerinde çok hassas davranılmakta resmî ve hususî kanallarla gereğini yaptıрмаğa çalışmakta ve TAŞPINAR dergimizlede zaman zaman mevcut âbidelerimizin tarihsel ve ulusal kıymetleri üzerinde yazılar yazılmaktadır.

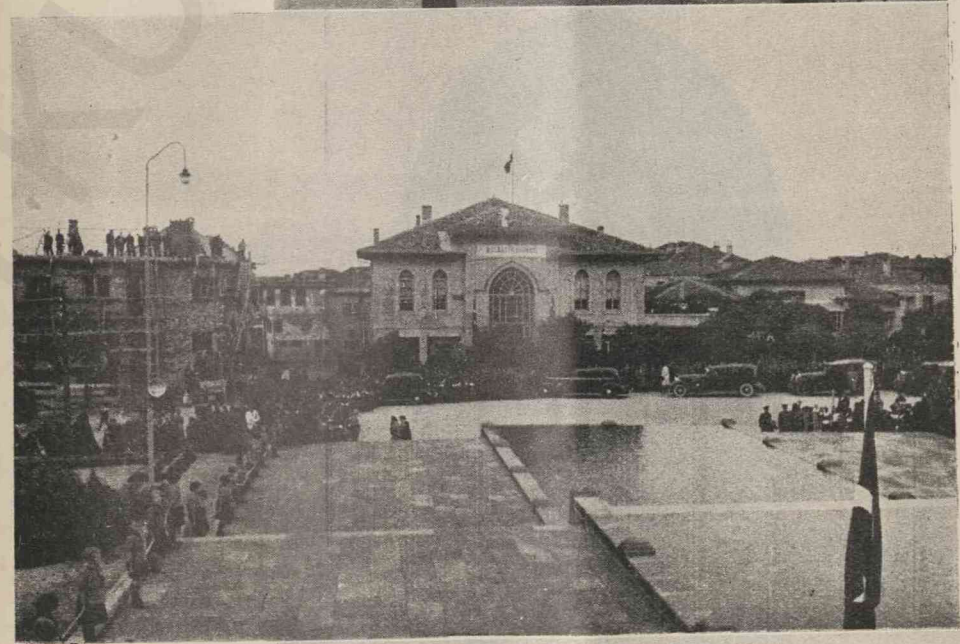
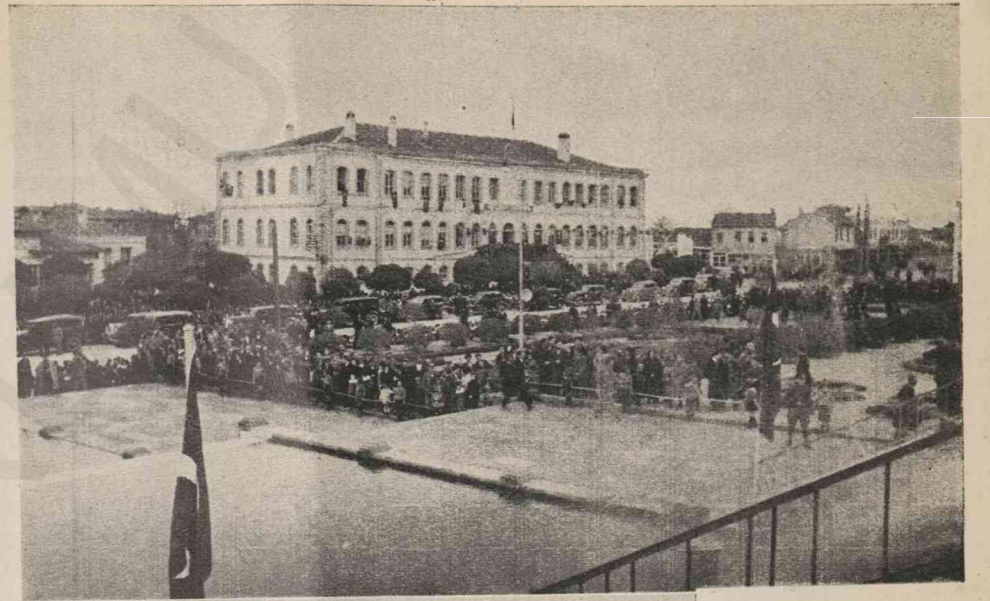
Önümüzdeki ders devresi sonunda Kız San'at Okulu öğrencilerininde ortak olacağı Çiçek, Dikiş ve Nakıştan mürekkep bir sergi açılmasına şimdiden düşünmekte ve icap eden tetbirleri almaktadır.

20 - 11 - 1937 de Ulu Önderimizin, şehrimizi şereflendirişleri intibaları

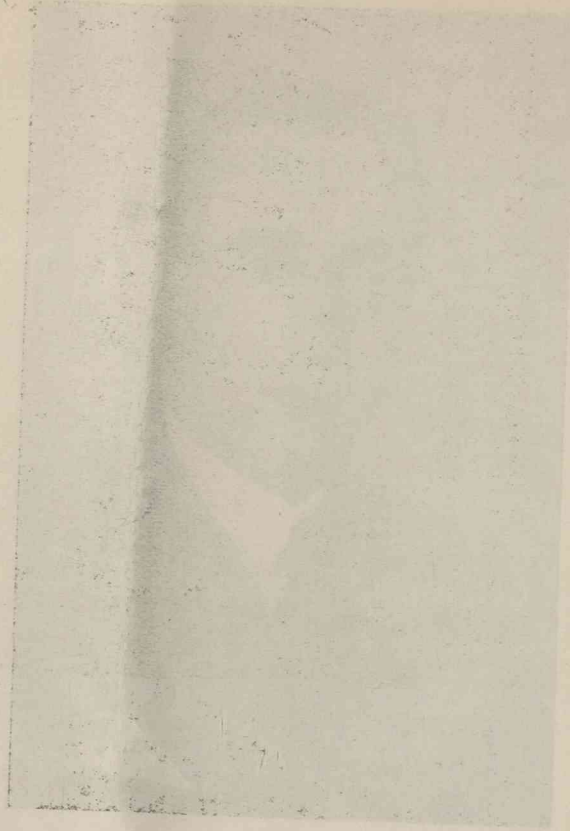
C. H. P. Başkanımız Ahmet
Durmuş Evrendilek

Evimiz Başkanı
Galip Demirer

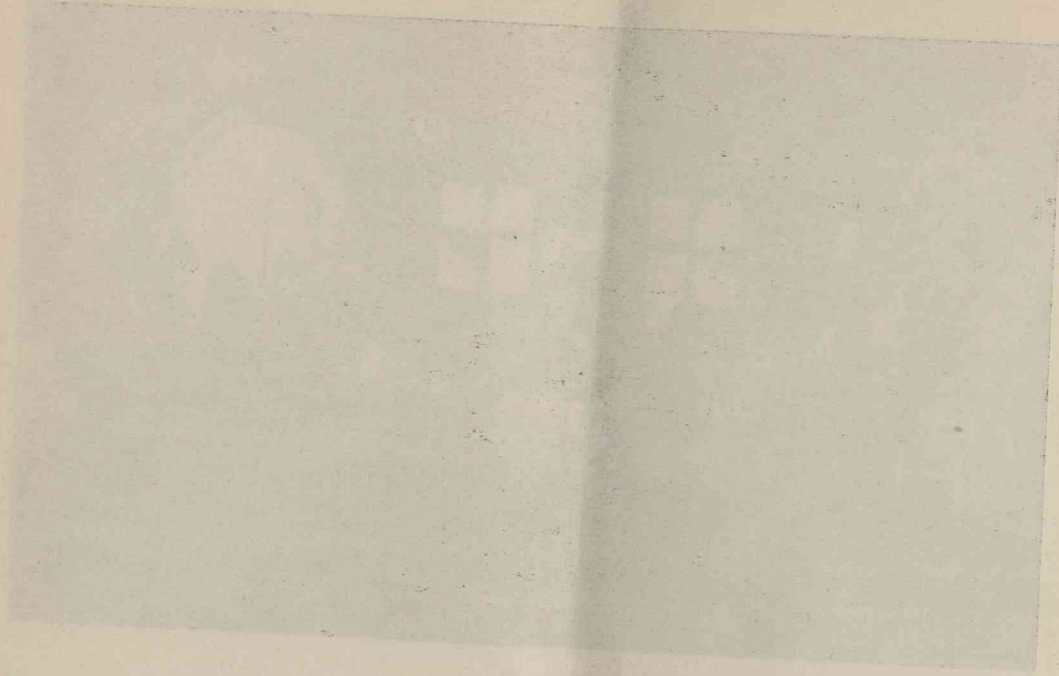
Dergimizin Yazı
İşleri Müdürü
Edib Âli Bakı

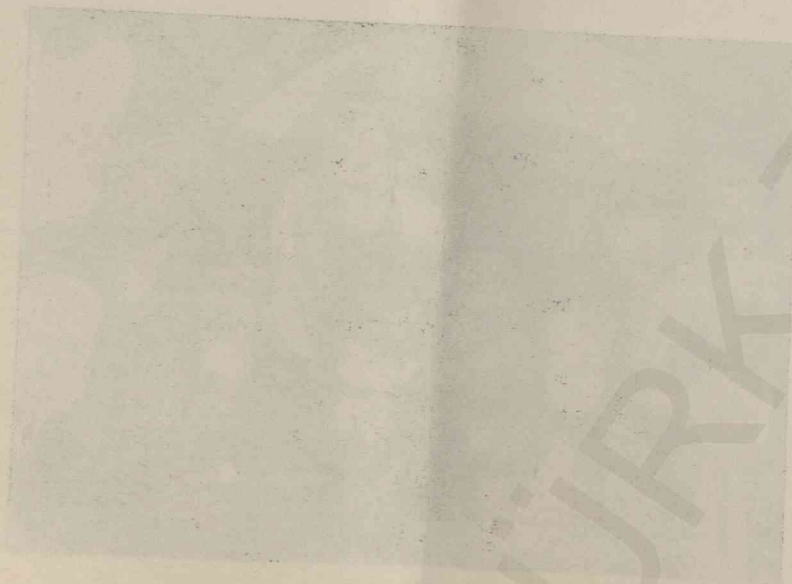
Gösterit kolumuzun temsil ettiği "Kahraman,, piyesinden
bir sahne

"Kahraman,, piyesinde röl alan arkadaşlar

Göstere kolumun tını, otığı, Kahrman, piyesinde
sahne

Kahrman, piyesinde rol alan arkadaşlar

"İstiklâl," piyesi
temsilinden
bir sahne

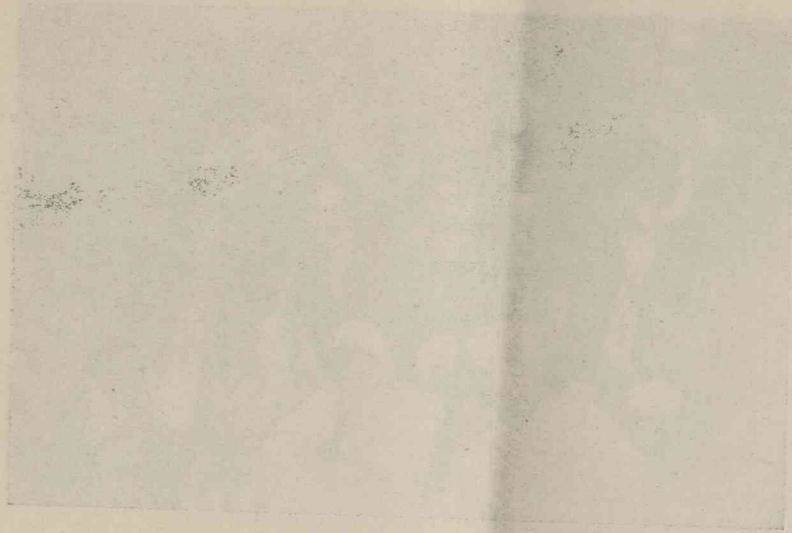
İstiklâl piyesinde rol alan arkadaşlar Halkevi Başkanımızla
birlikte

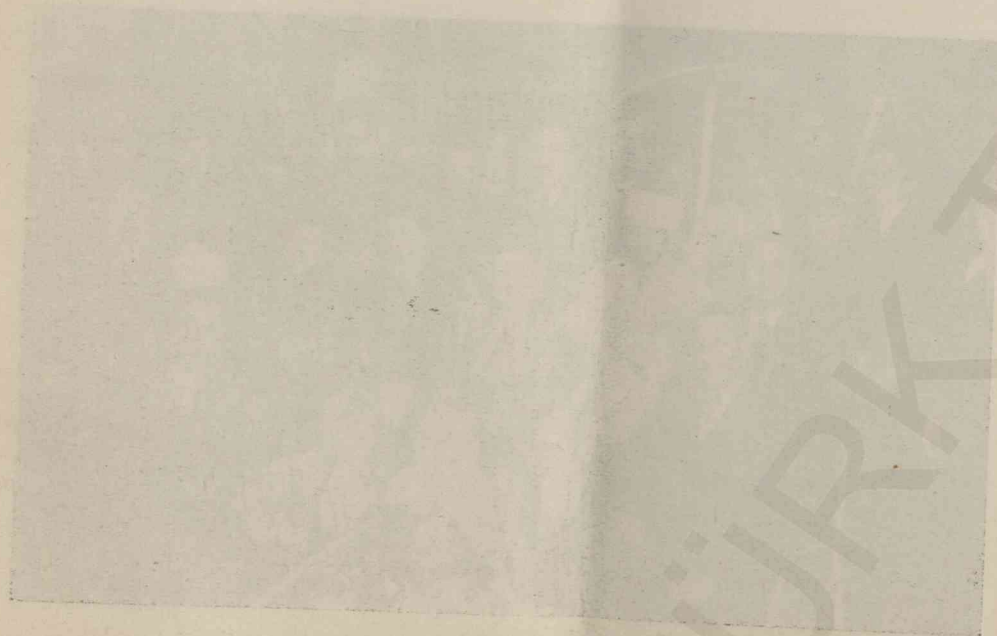
"Hedef Akdeniz," piyesinde röl alan arkadaşlar

"Himmetin Oğlu," piyesinde röl alan arkadaşlar
Halkevi Başkanımızla birlikte

"Himmetin Oğlun" dan bir sahne

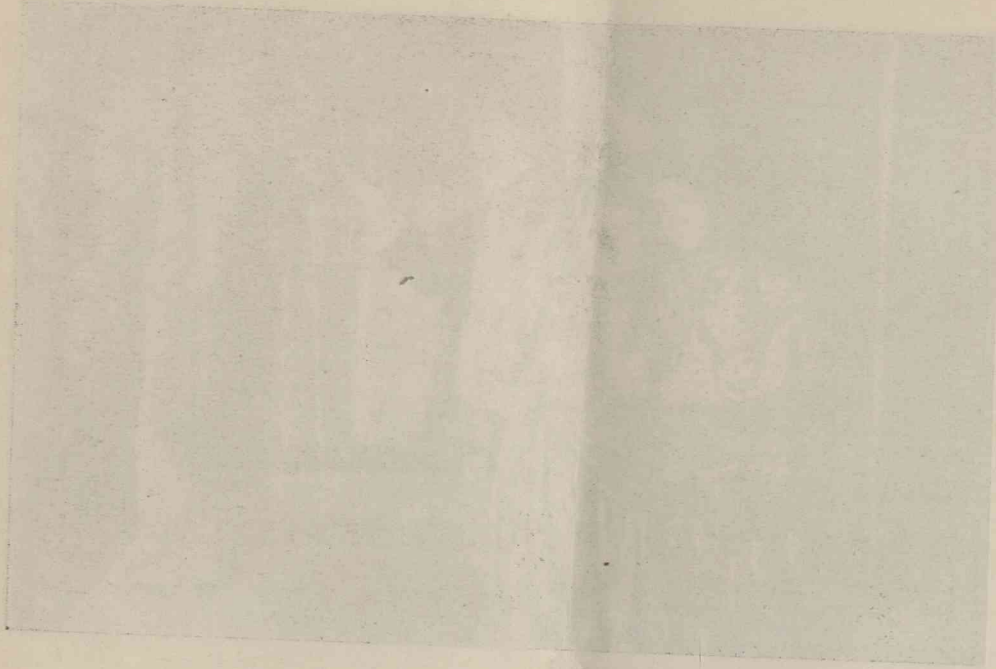
"Himmetin Oğlun" dan diğeri bir sahne

"Himmetin Oğlun" dan bir sahne

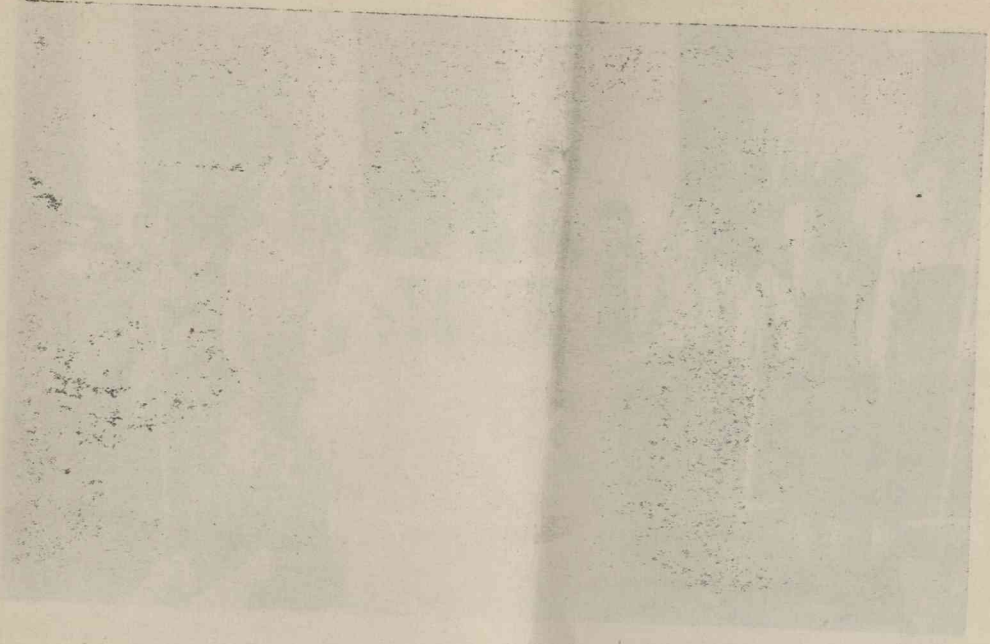
"Himmetin Oğlun" dan diğeri bir sahne

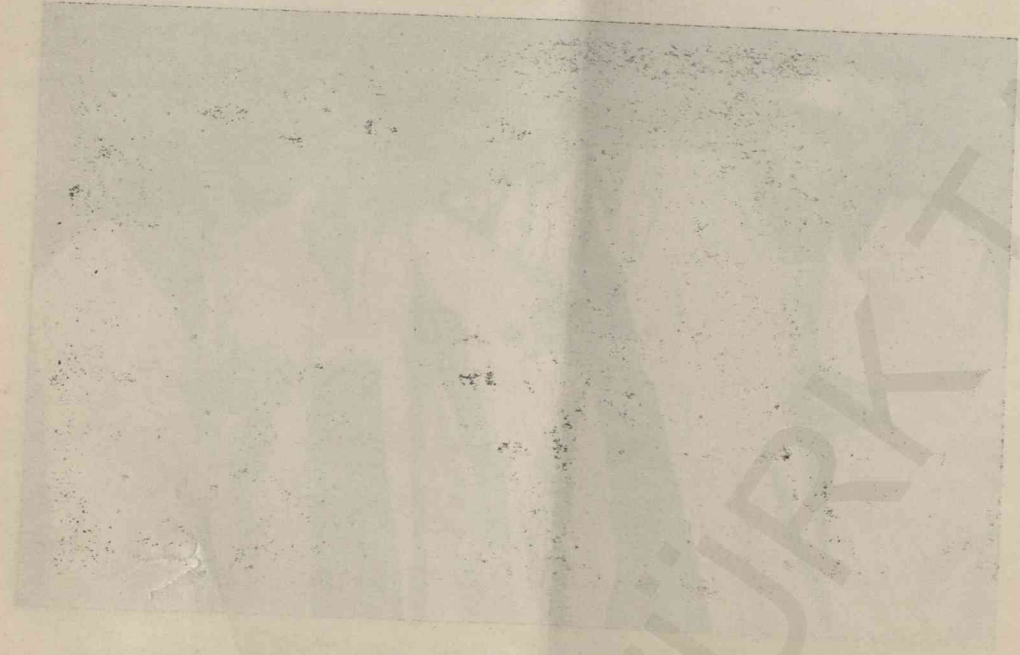
Ekonomi haftasında verilen "Altın Devri," piyesinden

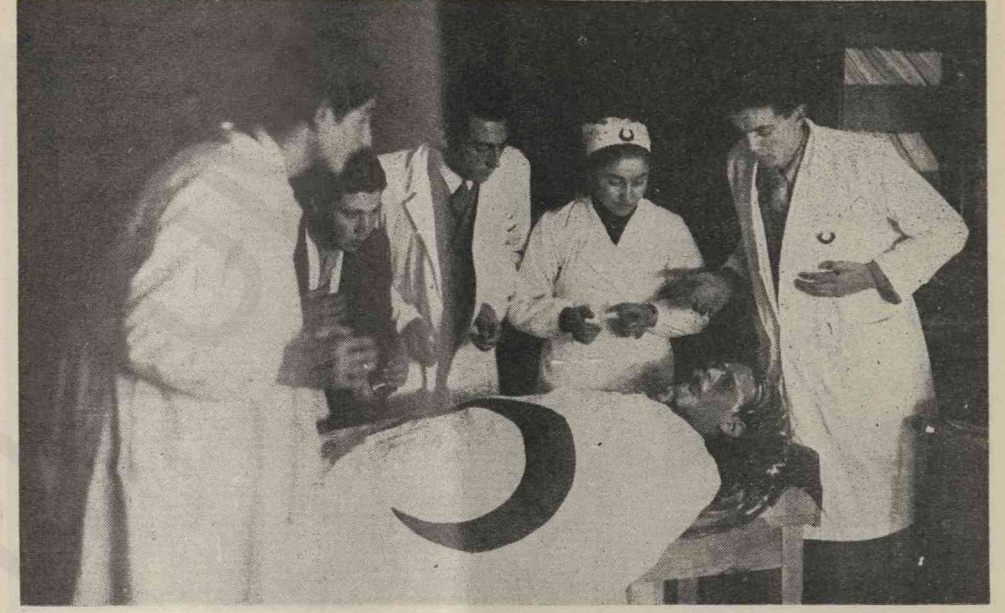
Kızılay 60 ıncı yıldönümünde "Beyaz Kahraman," piyesinden
bir sahne

Ekonomi Bakanlığı'nda çalışan "Afin Devleti" piyasetten

Kızılay'da çalışan "Afin Devleti" piyasetten

"Beyaz Kahraman,"dan diğer bir sahne

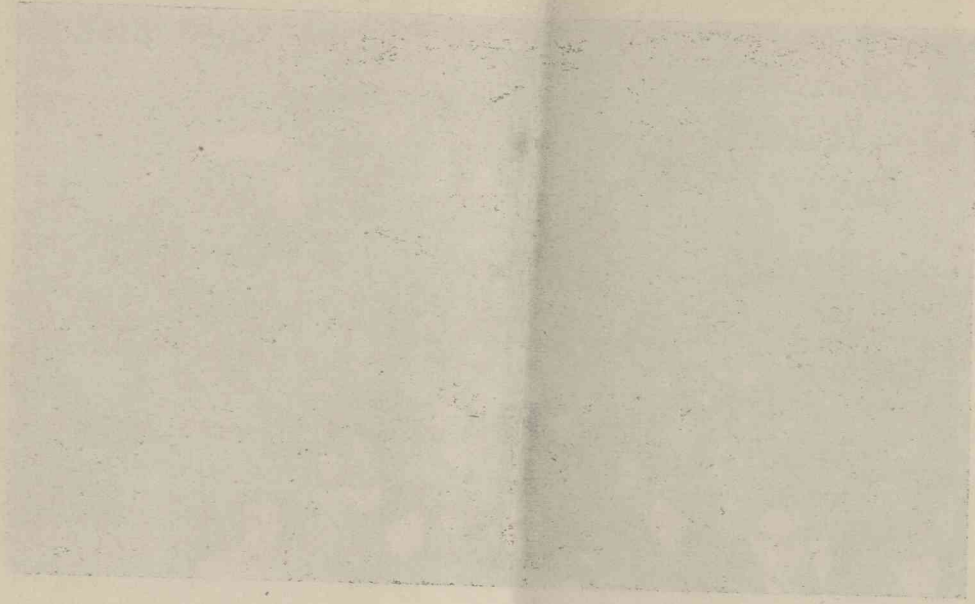
Halkevimiz Müzik Şuğbesinin "Mahallî halk türküleri kolu," ulusal kıyafetlerle

Gösterit ve konferanslarımızda bulunanlardan bir görü

Diğer bir görü

Gösterit ve konferanslarda bulunulardan bir görsel

6103 100 100 100

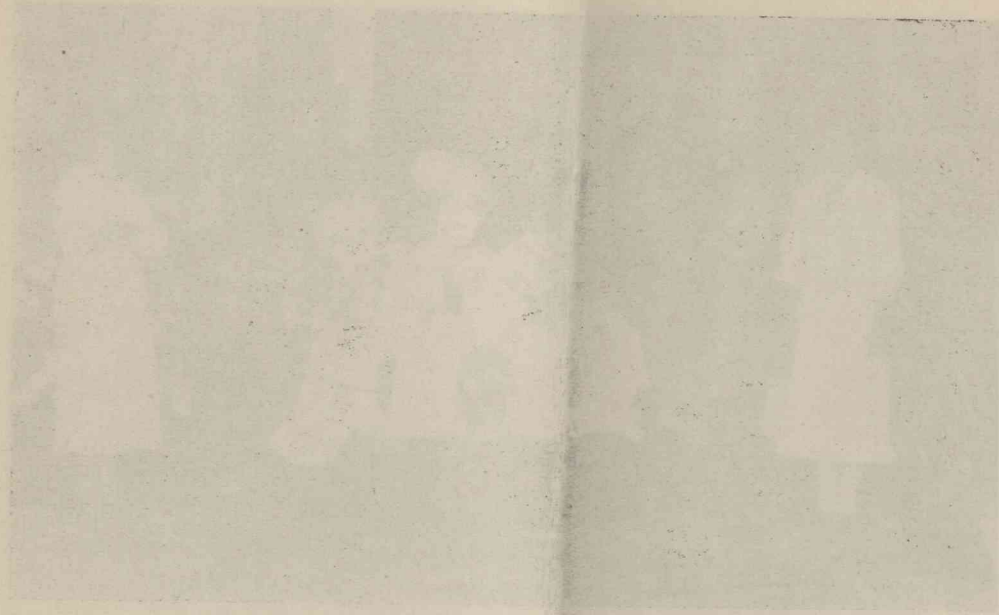

Evimizde yapılan sergilerden bir köşe

Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Evimiz önünde bir tören

Evinizde yapmış olduğunuz bir tören

Evinizde yapmış olduğunuz bir tören

Törenlerden diğer bir görünüş

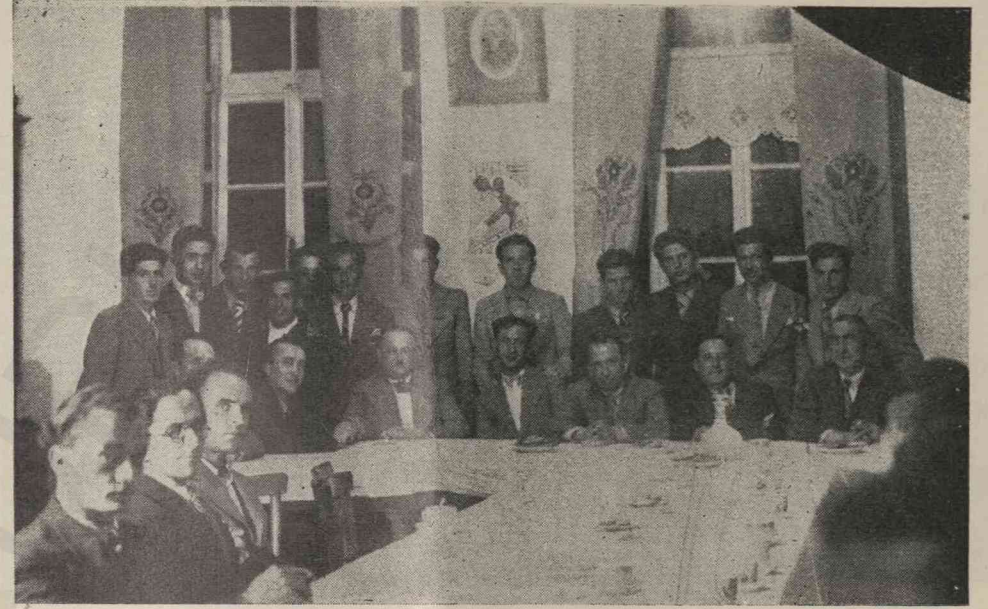
Törenlerden başka bir görünüş

Evimizde köylülerimizle yapılan bir konuşma anısı

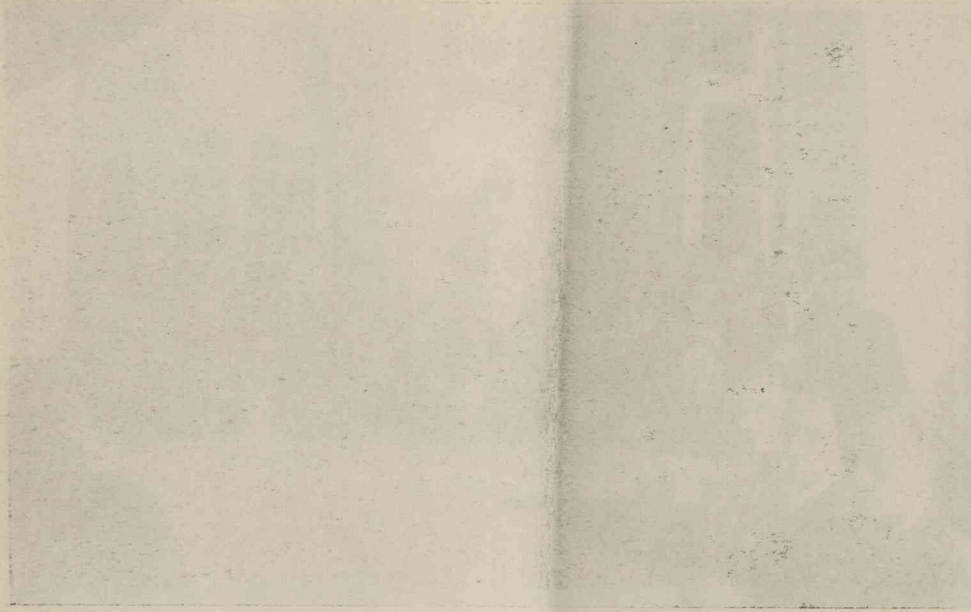
Emirdağlı sporcular, sporcularımızla Evimizin çay şöleninde

Doğu Sporcularına verilen çay şöleninden bir köşe

Köy gezilerimizden birinde köylüler ve Halkevliler

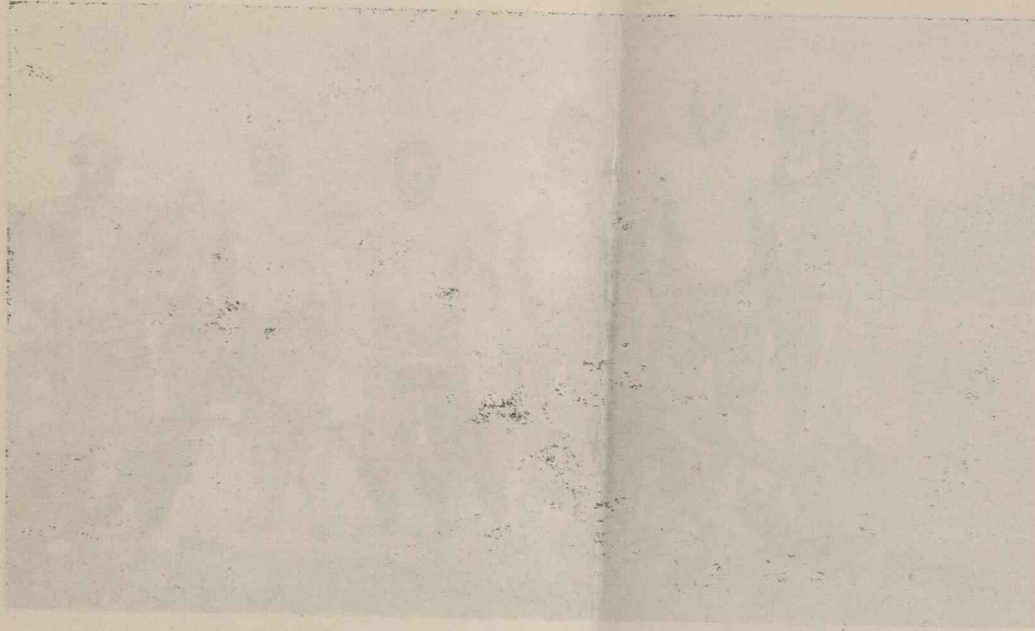
Döğ Sporculuuna veriden çay kökünden bir köşö

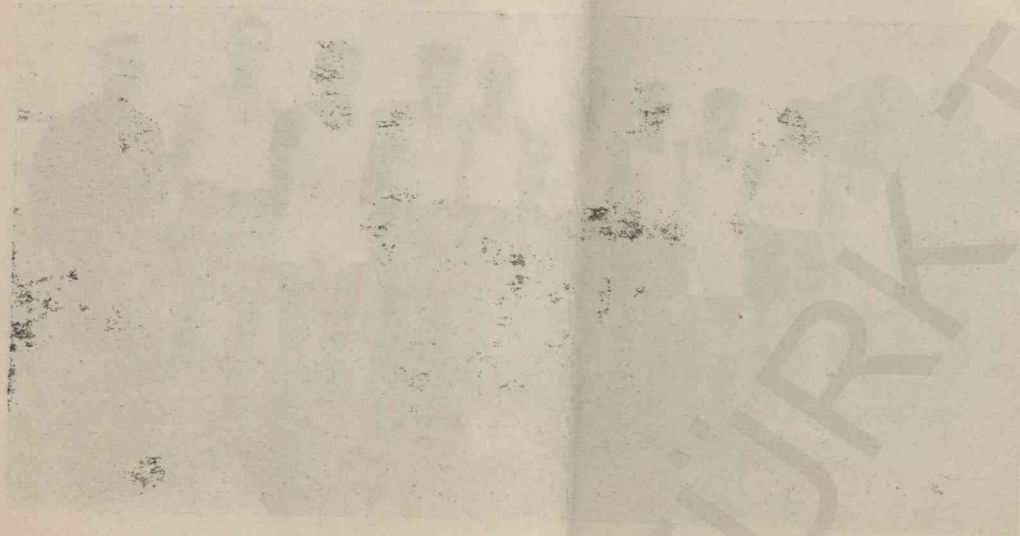
21/3/1937 de Evimizin tertip ettiğı güreşe katışan pehlivanlar

Atletlerimiz Bölge Başkanı ve Ajanları ile birlikte

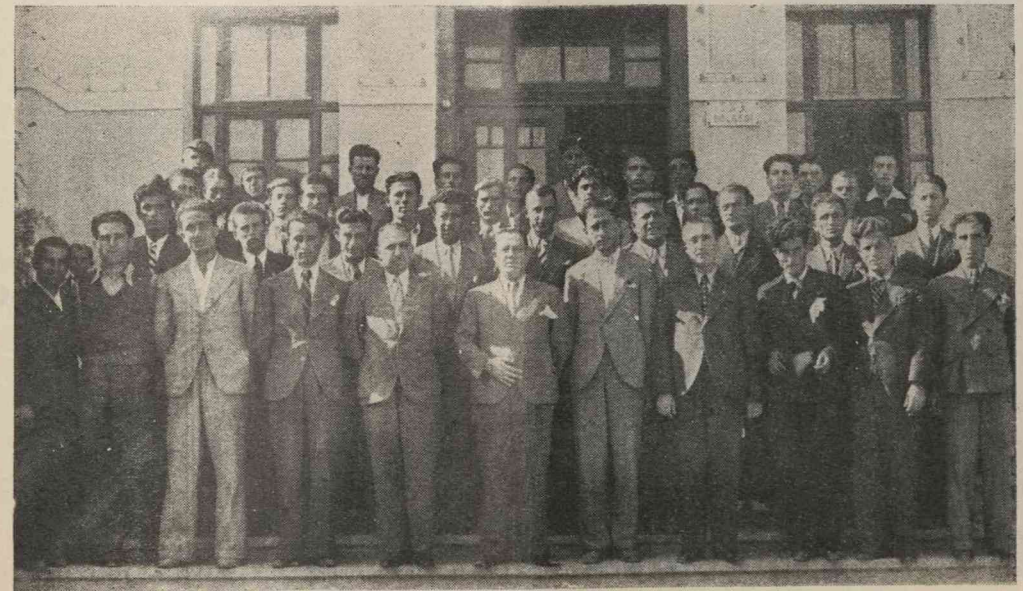
21/8/1937'de Eviminin 100. yıldönümü için hazırlanan atletlerimiz

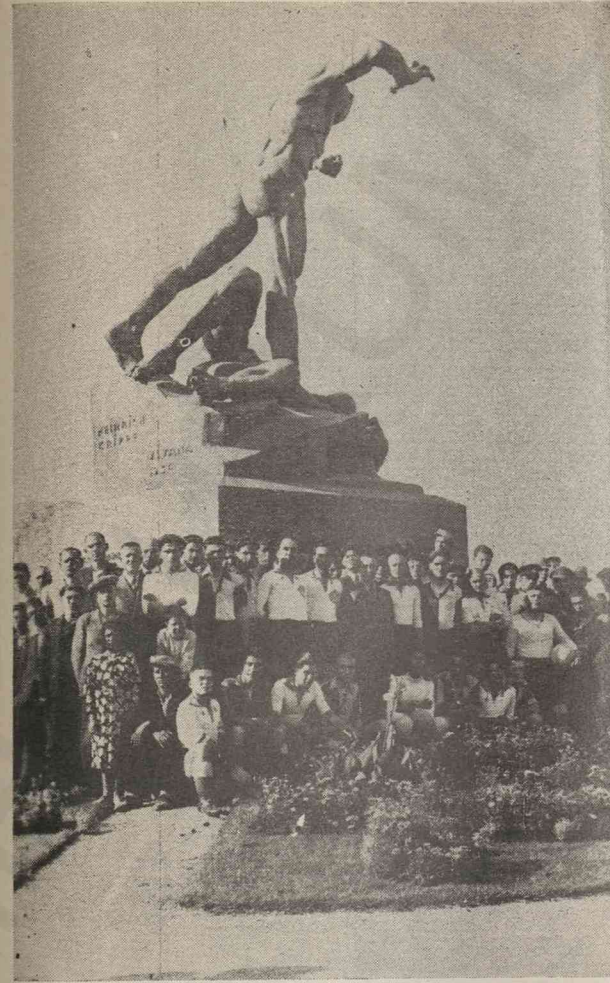
Atletlerimiz, 100. yıldönümü ve Atatürk ile birlikte

Şehirler arası müsabakalarına hazırlanan atletlerimiz

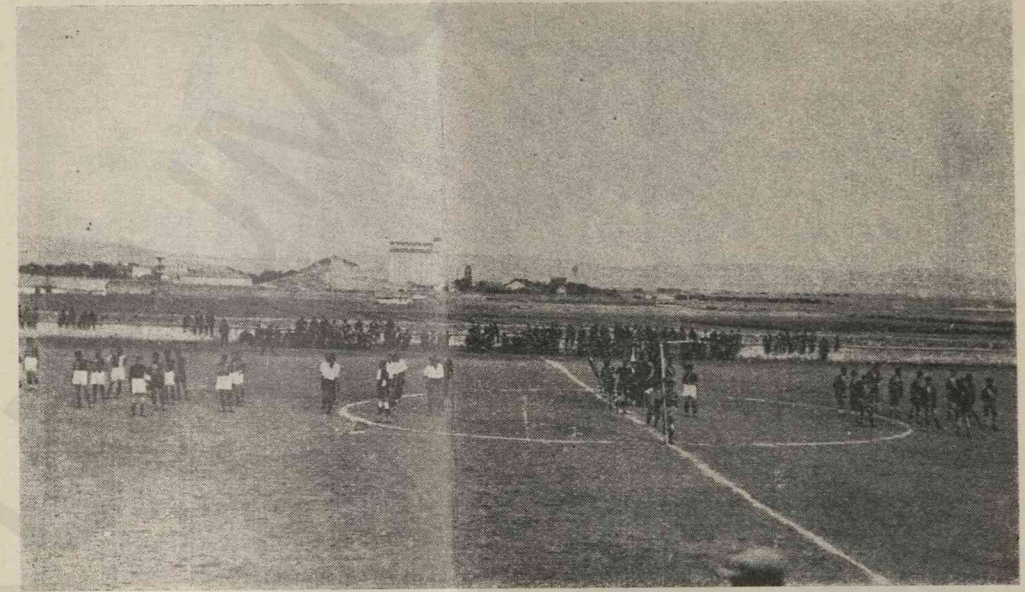
Doğu Spor kafesi Halkevimiz önünde

Emirdağlı Sporcu konuklarımız
UTKU anıtına çelenk
koyduktan sonra.

6 - 9 - 1937 de memleketimize gelen
Doğu sporcuları UTKU anıtı
önünde toplu bir halde.

Stadyomumuzda yapılan 1937 Grup birinciliklerine
başlanırken.

1937 Grup birinciliklerinde sporcularımızın
geçit resmi

Dumlupınarda Orgeneral
İzzettin Çalışlar söylev
verirken

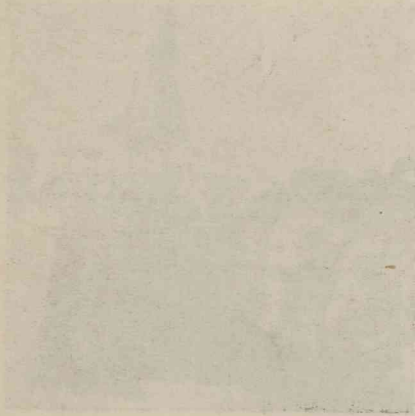
Dumluda B. Cevdet Kerim
İncadayı söylev verirken

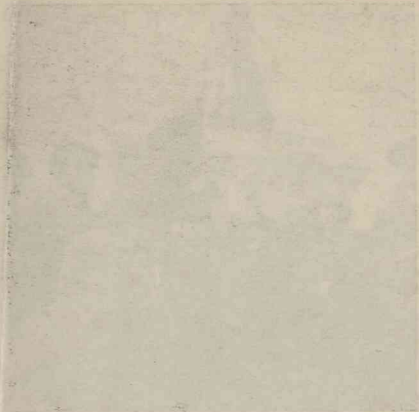
Dumluda Ev Başka-
nımız Bay Galip
Demirer
konuşurken

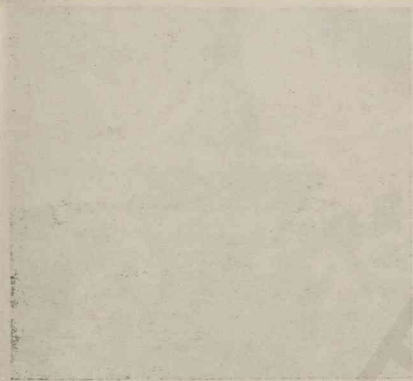
Dumluda bir köylü
konuşurken

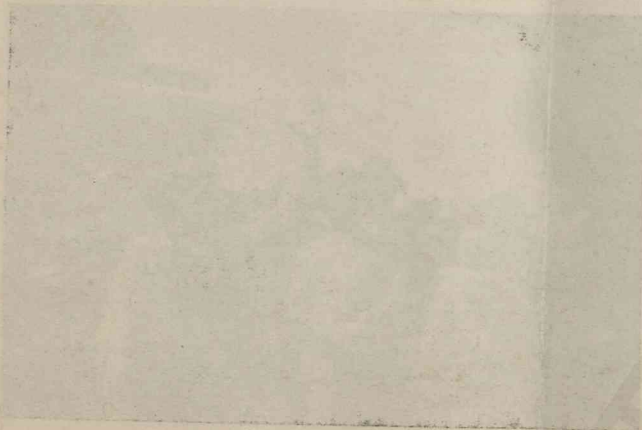
Danluda B. Cevet Kırım
İncadaşı söylev verirken

Danluda B. Cevet Kırım
İncadaşı söylev verirken

Danluda B. Cevet Kırım
İncadaşı söylev verirken

Danluda B. Cevet Kırım
İncadaşı söylev verirken